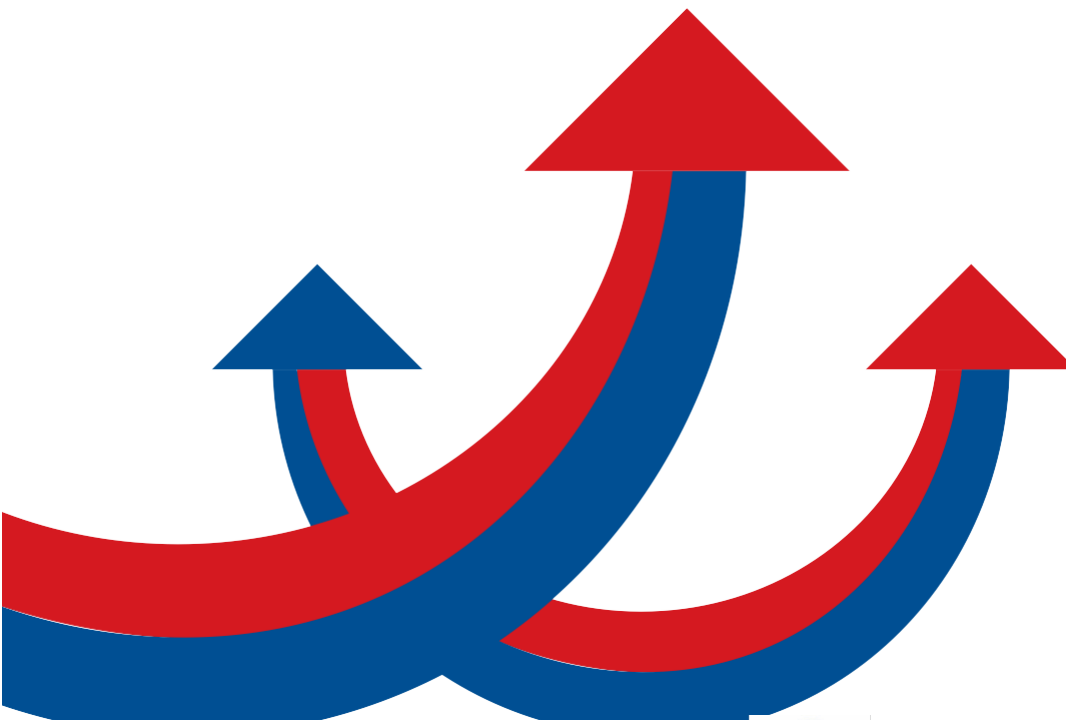


CULTURAL DIPOLE



Contemporary Art Museum “Constantin Xenakis”: Museological Study



The Project is co-funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece-Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.

Deliverable:	Marketing strategy, exploitation and sustainability plan
Work Package:	WP5: Planning and design of the exhibition space
Submission Date:	30/04/2019
Start Date of Project:	01/09/2017
Organisation Responsible of Deliverable:	“MEAmuse” company (contractor of AUTh-PB3)
Author names:	Em. Prof. Matoula Scaltsa
Editor:	Em. Prof. Matoula Scaltsa

"The contents of the study are sole responsibility of project beneficiaries and can in no way be taken to reflect the views of the European Union, the participating countries the Managing Authority and the Joint Secretariat."

Abstract

The Museological Study has been prepared by the company “MEAmuse” in the frame of CULTURAL DIPOLE project, under the supervision of Prof. Aristotelis Naniopoulos, who comes from Serres and owns a great collection of Xenakis’ artworks. Prof. Naniopoulos has cooperated with the artist in other European research projects as well, with the aim to develop specific applications in the city of Thessaloniki. One of them was the decoration of a vehicle of OASTH (Organisation of Urban Transportation of Thessaloniki) for people with disabilities with Xenakis symbols-codes, which even today stands as a pioneering initiative for aesthetic upgrade of such vehicles.

Prof. Naniopoulos made a great effort to inform the citizens of Serres about the work of this world famous artist, who notably had any special connection with the city. This personal interest of the Professor was the reason that convinced the artist to donate most of his collection, in order to create the Contemporary Art Museum “Constantin Xenakis”.

This was not an easy task. It is known that Xenakis is not only a world famous artist with his works in some of the largest museums of contemporary art in Greece and France - where his second home is – Xenakis has been honored by the French State for years with high institutional positions of artistic responsibility and he is an artist who does not make concessions concerning the presentation of his work. It is also known that he has not donated any of his works, although they are in the largest collections. Consequently, there was a great responsibility for both the city and Mr. Naniopoulos, as well as for the Museological Study team that had to express their expectations, but also those of the artist.

The objective of the Museological Study is to introduce to the public of Serres, a world famous artist, in a way that his work:

- a. presents the central core of his artistic and existential reflection,
- b. is decoded with some security
- c. is connected with the political, social and artistic environment within which it was created

- d. is understood in relation to the anxieties of the artist himself, but also to the concerns of his time
- e. is associated with the concerns of his people now and then
- f. erases an understandable course of artistic search from its beginnings to its recent creation.

Although the donation of Constantin Xenakis covered all the artistic periods of his work, there have been some gaps to be completed. The team which implemented the Museological Study has had an excellent cooperation with the artist and his assistant, Mr. Alexiou. Both of them were always ready to find solution to any problem that arose.

The main concern of the Museuological Study is the narrative structure and the course of the exhibition to address as many target groups as possible, taking special care of an audience that is not familiar with contemporary art. A space for educational programs was also designed. Special provisions were also made for people with disabilities, including among others, the tactile reproduction of selected artworks for blind people and people with reduced vision.

ΕΡΓΟ
**ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ
ΤΕΧΝΗΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΞΕΝΑΚΗΣ"**
ΣΤΙΣ ΣΕΡΡΕΣ

ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Μουσειολογική Μελέτη Εφαρμογής

Ματούλα Σκαλτσά

Ομ. Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης και Μουσειολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Θεσσαλονίκη, 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Μουσειολογική Μελέτη Εφαρμογής

- 1.0 Εισαγωγή, ιστορικό
- 1.1 Στόχος της Νοηματικής Μουσειολογικής Μελέτης
- 1.2 Η δωρεά – Η συνεργασία με τον Κωνσταντίνο Ξενάκη και τον Μάνο Αλεξίου
- 1.3 Κατηγορίες κοινού
- 1.4 ΑμΕΑ και απτικά έργα για μη βλέποντες
- 1.5 Κεντρική Μουσειολογική Ιδέα
- 1.6 Μουσειολογικό Σκεπτικό
 - 1.6.1 Τίτλοι Ενοτήτων και Υποενοτήτων
 - 1.6.2 Νοηματική ανάλυση Ενοτήτων
 - 1.6.3 Τελικά συνοδευτικά κείμενα Ενοτήτων και Υποενοτήτων
 - 1.6.4 Λεζάντες έργων (ελληνικά)
 - 1.6.4.1 Ενότητα Ε0
 - 1.6.4.2 Ενότητα Ε1
 - 1.6.4.3 Ενότητα Ε2
 - 1.6.4.4 Ενότητα Ε3
 - 1.6.4.5 Ενότητα Ε4
- 1.7 Οπτικοακουστικό υλικό (Σενάριο ανάπτυξης)
- 1.8 Ψηφιακός κατάλογος δελτίων έργων (cd)

ΝΟΗΜΑΤΙΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

Μουσειολογική Μελέτη Εφαρμογής

1.0 Εισαγωγή, ιστορικό

Η *Νοηματική Μουσειολογική Μελέτη* εκπονήθηκε στο πλαίσιο διασυνοριακού προγράμματος Intereg μεταξύ των πόλεων των Σερρών και εκείνης του Πέτριτς της Βουλγαρίας, υπό την ευθύνη και εποπτεία του καθηγητή της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Αριστοτέλη Νανιόπουλου. Ο καθηγητής Νανιόπουλος, καταγόμενος από τις Σέρρες και όντας ο ίδιος συλλέκτης έργων του Ξενάκη, στο πλαίσιο ερευνητικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων του και ως επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας συστημάτων μεταφοράς του Α.Π.Θ., είχε επανειλημμένα συνεργαστεί με τον καλλιτέχνη για εφαρμογές στην πόλη της Θεσσαλονίκης. Μία από αυτές ήταν η κόσμηση οχήματος του ΟΑΣΘ (Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης) για ΑμΕΑ με σύμβολα-κώδικες του Ξενάκη, τα οποία ακόμη και σήμερα αποτελούν μια πρωτοποριακή πρωτοβουλία αισθητικής αναβάθμισης τέτοιων οχημάτων.

Ο καθηγητής Νανιόπουλος, στην προσπάθειά του να ενημερώσει τους ανθρώπους των Σερρών για το έργο του διεθνούς αυτού καλλιτέχνη, ο οποίος σημειωτέον δεν είχε κάποιον ιδιαίτερο δεσμό με την πόλη, οργάνωσε σημαντικές παρουσιάσεις του έργου του Ξενάκη σε μνημειακούς χώρους των Σερρών με μεγάλη επιτυχία. Αυτή η προσωπική φροντίδα του καθηγητή ήταν και ο λόγος που έπεισε τον καλλιτέχνη να δωρίσει το μεγαλύτερο μέρος της συλλογής του, ώστε να δημιουργηθεί η Πινακοθήκη «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΞΕΝΑΚΗΣ».

Το εγχείρημα δεν ήταν εύκολο. Είναι γνωστό ότι ο Ξενάκης δεν είναι μόνο ένας διεθνής καλλιτέχνης με έργα του σε μερικά από τα μεγαλύτερα μουσεία σύγχρονης τέχνης στην Ελλάδα και στην Γαλλία, -όπου είναι το δεύτερο σπίτι του-

Ο Ξενάκης έχει τιμηθεί από το Γαλλικό κράτος, επί σειρά ετών, με υψηλές θεσμικές θέσεις εικαστικής ευθύνης και είναι ένας καλλιτέχνης που δεν κάνει παραχωρήσεις όσον αφορά την παρουσίαση της δουλειάς του. Επίσης είναι γνωστό ότι δεν έχει δωρίσει σύνολα έργων του, αν και αυτά βρίσκονται στις μεγαλύτερες συλλογές. Η ευθύνη κατά συνέπεια τόσο για την πόλη και τον κ. Νανιόπουλο, όσο και για την ομάδα μουσειολογικής μελέτης που θα έπρεπε να εκφράσει τις προσδοκίες τους, αλλά και αυτές του καλλιτέχνη, ήταν μεγάλη

Σκοπός του παραπάνω **προγράμματος** είναι η πολιτιστική αναβάθμιση της πόλης των Σερρών, καθώς και η επανάχρηση με χρήσεις πολιτισμού ενός εγκαταλελειμμένου κτιρίου στρατοπέδου της πόλης, το οποίο παραχωρήθηκε για τον σκοπό αυτό.

1.1 Στόχος

της **Νοηματικής Μουσειολογικής Μελέτης** είναι να συστήσει στο κοινό των Σερρών, έναν διεθνώς καταξιωμένο καλλιτέχνη, με τρόπο που το έργο του

- α. να παρουσιάζει τον κεντρικό πυρήνα του καλλιτεχνικού και υπαρξιακού του προβληματισμού,
- β. να μπορεί, ως έργο πολυσημιακής σύγχρονης τέχνης, να αποκωδικοποιείται με κάποια ασφάλεια'
- γ. να μπορεί να συνδεθεί με το περιβάλλον -πολιτικο-κοινωνικό και καλλιτεχνικό εντός του οποίου δημιουργήθηκε'
- δ. να εννοιολογείται σε σχέση με τις αγωνίες του ίδιου του καλλιτέχνη, αλλά και με τους προβληματισμούς του εκάστοτε καιρού του'
- ε. να συνδέεται με προβληματισμούς των ανθρώπων του τώρα και τέλος
- στ. να διαγράφει μια εύληπτη πορεία καλλιτεχνικής αναζήτησης από τις απαρχές ως την πρόσφατη δημιουργία του.

1.2 Η δωρεά – Η συνεργασία με τον Κωνσταντίνο Ξενάκη και τον Μάνο Αλεξίου

Η δωρεά των έργων του καλλιτέχνη, αν και δεδομένη στον πυρήνα της με έργα από όλες τις περιόδους της καλλιτεχνικής του δημιουργίας, όπως ευτυχώς αποδείχθηκε, δεν ήταν και η οριστική. Και τούτο διότι μετά την πρώτη επισκόπησή της για την δυνατότητα συγκρότησης ενός συνεκτικού μουσειολογικού αφηγήματος τόσο από πλευράς καλλιτεχνικής εντός της ιστορίας της τέχνης, όσο και από πλευράς ανταπόκρισής της στα συμβαίνοντα στο καλλιτεχνικό και πολιτικο-κοινωνικό περιβάλλον είχε κενά τα οποία έπρεπε να συμπληρωθούν. Αφετέρου η διάταξή τους στον δεδομένο χώρο με τις αναγκαστικές δουλείες του δημιουργούσε πρόσθετες ανάγκες σε αντικατάσταση ή προσθήκη έργων. Η συνεργασία με τον ίδιο τον καλλιτέχνη, όσο και με τον συνεργάτη του κ. Μάνο Αλεξίου, ο οποίος έχει την φροντίδα των συλλογών και του αρχείου του καλλιτέχνη, υπήρξε θαυμάσια, από την πρώτη συνάντηση, οπότε είχαμε συγκροτήσει άποψη για το είδος των προβλημάτων που έπρεπε να αντιμετωπιστούν. Μάλιστα τόσο ο ίδιος ο καλλιτέχνης, όσο και ο κ. Αλεξίου ήταν πάντα έτοιμοι να λύσουν κάθε πρόβλημα που έπρεπε να λυθεί άμεσα κατά τον σχεδιασμό είτε αυτό αφορούσε διευκρίνιση υποβάθρου ή κάποια διάσταση έργου είτε την αντικατάσταση κάποιου άλλου. Ο τρόπος δε που ο κ. Αλεξίου έχει οργανωμένο το αρχείο του Κωνσταντίνου Ξενάκη, αλλά και η πραγματική γνώση του όλου έργου του καλλιτέχνη και χωριστά και ως σύνολο, μαζί με την αξιοσημείωτη προθυμία αντίδρασής του και τον ευγενή του χαρακτήρα τον κατέστησαν έναν από τους σημαντικούς παράγοντες της όποιας επιτυχίας του όλου εγχειρήματος.

1.3 Κατηγορίες κοινού

Κύριο μέλημα της Μουσειολογικής Μελέτης είναι η δομή αφήγησης και η πορεία της έκθεσης να απευθύνεται στις περισσότερες δυνατές κατηγορίες κοινού, λαμβάνοντας ιδιαίτερη φροντίδα για ένα κοινό που δεν είναι εξοικειωμένο με την σύγχρονη τέχνη. Ο ειδικός χώρος εκπαιδευτικών προγραμμάτων θα παρέχει την δυνατότητα ειδικότερων παιδαγωγικών δράσεων.

1.4 ΑμΕΑ

Ειδική φροντίδα έχει ληφθεί για τα άτομα με μειωμένη ή απώλεια όρασης με την επιλογή έργων σε περιόδους σταθμούς του έργου του καλλιτέχνη, τα οποία θα αναπαραχθούν και θα συνοδεύονται από κείμενα σε γραφή braille.

Επίσης έχει ληφθεί πρόνοια και για άτομα σε αμαξίδια.

ΕΡΓΑ ΣΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΜΗ ΒΛΕΠΟΝΤΕΣ

(1)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1: ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΤΕΛΑΡΟ

Υ1 Ο ΛΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ (1-19)

Ε1.Υ2-2 «**Τοπίο**», 1962

Με τον τίτλο «Τοπίο» ο Ξενάκης δεν θέλει να υποδηλώσει ένα τοπίο της πραγματικότητας. Στην περίοδο που κάνει το έργο αυτό, δηλαδή το 1962, οι περισσότεροι καλλιτέχνες μετά τον πόλεμο, όχι μόνο στην Ευρώπη και την Αμερική, αλλά και στην Ελλάδα περνάνε σιγά σιγά στην αφαιρετική απόδοση του πραγματικού τοπίου. Δηλαδή βλέπουν την πραγματικότητα μέσα από σχήματα και χρώματα.

Εδώ ο Ξενάκης, με λαδομπογιά πάνω σε χαρτί, αναπαριστά ένα ζωγραφικό τοπίο που συντίθεται από ημικυκλικές και πλατιές πινελιές άσπρου και σχεδόν σκούρου πράσινου χρώματος στο πρώτο επίπεδο, πάνω σε ένα γκριζομαύρο φόντο στο επίπεδο του βάθους. Ανάμεσα από το γκριζομαύρο φόντο του βάθους και τις κυκλικές κινήσεις του πρώτου επιπέδου μπροστά μας υπάρχουν περιοχές με ανοιχτότερο ωχροπράσινο χρώμα.

Οι άσπρες κυκλικές πινελιές που βρίσκονται στην πάνω αριστερή γωνία του πίνακα, σχεδόν σχηματίζουν ένα πηγάδι, ενώ οι άλλες που βρίσκονται στην διαγωνίως αντίθετη κάτω δεξιά γωνία, σε σχήμα τέταρτου του κύκλου μοιάζουν με λεπτή φέτα από τέταρτο κρεμμυδιού. Στη βάση όλης της σύνθεσης στο κάτω μέρος του πίνακα παρατάσσονται στη σειρά πέντε πηγαδάκια κωνικά σαν χωνάκια ζωγραφισμένα από άσπρες πινελιές που αφήνουν δεξιά τους και αριστερά τους ελεύθερη μαύρη επιφάνεια

σαν το μαύρο ενός βάθους που δεν μπορούμε να διακρίνουμε. Από αυτό όμως το μαύρο βάθος αναδύονται τα πέντε υπόλευκα κωνικά πηγαδάκια-χωνάκια. Στην πάνω δεξιά γωνία από δεξιά προς τα αριστερά κινούνται δυο πλατιές υπόλευκες πινελιές πάνω σε ένα γκριζο ανοιχτό φόντο από γκριζες γραμμές.

Έτσι με γραμμές και χρώματα σχηματίζεται ένα τοπίο τέτοιο, όπου όλοι μας βλέπουμε με τα μάτια της φαντασίας μας ό,τι έχει η ψυχή μας, χωρίς να χρειάζεται να έχουμε δει ένα τοπίο. Αυτό ήταν που η σύγχρονη τέχνη έψαχνε. Να ζωγραφίσει το βάθος της ψυχής και λιγότερο τον κόσμο που μας περιβάλλει. Να ψάξει δηλαδή, όπως έλεγε, για την εσωτερική αλήθεια και όχι για το ψέμα του εξωτερικού κόσμου.

(2)

Υ3 Η ΕΛΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ

E1.Υ3-1 «Παρέλαση», 1963

Το έργο ο Ξενάκης το ονομάζει «Παρέλαση» και το ζωγράφησε το 1963, δηλαδή ένα χρόνο μετά το προηγούμενο έργο που σχολιάσαμε. Εντάσσεται και αυτό στην πρώτη καλλιτεχνική περίοδο της αφηρημένης ή αφαιρετικής τέχνης που χαρακτηρίζει τότε μεγάλο μέρος της καλλιτεχνικής δημιουργίας του δυτικού κόσμου και της Ελλάδας.

Το έργο έχει ορθογώνιο στενόμακρο σχήμα με ύψος 41 εκ. και πλάτος 111 εκ. και είναι ζωγραφισμένο με λαδομπογιά πάνω σε χαρτί. Μέσα από ένα σκούρο φόντο αναδύονται τρία τετράγωνα σχήματα (διάχωρα) ίσων περίπου διαστάσεων. Τα δύο καταλαμβάνουν αντιστοιχά το αριστερό και το δεξιό κάτω τμήμα του ορθογωνίου ως το κάτω όριο του πίνακα και έχουν από πάνω σε ίσο πλάτος και ως το πάνω όριο του πίνακα από ένα υπόλευκο σχηματισμό ζιγκ-ζιγκ που θυμίζουν στοιχημένα μέλη ποδιών σε 'παρέλαση'. Το κάθε ένα από τα τρία τετράγωνα σχήματα του πίνακα έχει σχεδόν ομοιόμορφους επαναλαμβανόμενους σχηματισμούς σε τρεις σειρές σε υπόλευκο ή γκριζομαύρο χρώμα. Οι σχηματισμοί αυτοί, απολύτως σχηματικοί, αντιστοιχούν σε πόδια, σε κορμούς με χέρια και σε κεφάλια ανθρώπων, που εν σειρά παρελαύνουν. Δηλαδή αποδίδεται μια παρέλαση, εγκιβωτισμένη σε τρία διάχωρα, με τρόπο αφαιρετικό. Η απόδοση της παρέλασης αναφέρεται στην πραγματικότητα από την οποία έχει αφαιρεθεί ο ρεαλισμός και έχουν μείνει τα σχήματα κινούμενων ποδιών, χεριών και σωμάτων.

Η επανάληψη λοιπόν και η ομοιομορφία που χαρακτηρίζει το έργο του Ξενάκη, δηλαδή τρία διάχωρα, γεμάτα από επαναλαμβανόμενα, σχηματοποιημένα και εν σειρά

σώματα σε κίνηση, αποτελεί και την έναρξη του προβληματισμού του για την δημιουργία ενός κώδικα επικοινωνίας από επαναλαμβανόμενα σύμβολα.

(3)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε3: ΤΕΧΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Υ3 ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ / ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ε3.Υ3-8 «**Παρακωλυτικά βέλη**», 1976.

Το έργο, ζωγραφισμένο με ακρυλικά χρώματα πάνω σε μουσαμά έχει στρογγυλό σχήμα και διάμετρο 50 εκ. Στο κέντρο του κύκλου απεικονίζονται δύο βέλη ένα κόκκινο που δείχνει αριστερά και βρίσκεται στο επάνω μισό του κύκλου και ένα μαύρο που δείχνει στην αντίθετη φορά προς το δεξιά στο κάτω μισό του κύκλου. Αυτό σημαίνει ότι τα σήματα, που είναι για να μας καθοδηγούν, όταν συνδυαστούν με τρόπο αντιθετικό, δηλαδή να μας ωθούν συγχρόνως και προς τα αριστερά και προς τα δεξιά, ακυρώνουν την χρησιμότητά τους και δεν μας επιτρέπουν να αποφασίσουμε. Αισθανόμαστε κατά συνέπεια αδύναμοι, αφού η αποκωδικοποίησή τους δεν μας επιτρέπει μια καθαρή απόφαση κατεύθυνσης στο δρόμο ή στο δρόμο της ζωής μας.

Γύρω από τα δύο αυτά βέλη και στην περιφέρεια του κύκλου υπάρχουν τέσσερις συνεχόμενες σειρές από σύμβολα, χωρίς αρχή και τέλος. Η εξωτερική σειρά έχει τα σύμβολα του βέλους κόκκινα λαμπερά και σε μεγαλύτερη διάσταση από ό,τι οι άλλες δύο σειρές συμβόλων, οι οποίες βαθμιαία σκουραίνουν και μικραίνουν σε μέγεθος τα σύμβολά τους από το φωτεινό κόκκινο στο σκούρο ιώδες. Οι πέντε αυτές σειρές με τον ίδιο τρόπο, όπως και τα παραπάνω δύο μεγάλα βέλη, προβληματίζουν τον θεατή γιατί και πάλι παγιδεύουν σε μια συνεχή και αέναη κίνηση χωρίς αρχή και τέλος.

Και αυτό το έργο του Ξενάκη μιλάει συμβολικά για την αδυναμία ανθρώπινης επικοινωνίας σε έναν κόσμο που το άτομο είναι παγιδευμένο, χωρίς σαφή κατεύθυνση και προορισμό, να κυνηγάει την καθημερινότητα. Μιλάει επίσης ότι ακόμη και τα σύμβολα ή τα συστήματα που οι κοινωνίες έχουν εγκαταστήσει για την οργάνωση και ευκολία της ζωής, όταν μετακινηθούν καταλήγουν στο ακριβώς αντίθετο: την δυσεπικοινωνία, το χάος και την προσωπική απορία και αγωνία.

(4)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε4: ΕΝΑΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Υ2 ΑΔΙΕΞΟΔΑ

Ε4.Υ2-1 «Παράθυρο», 1992.

Το έργο του Ξενάκη «Παράθυρο» είναι ένα καθ' ύψος ορθογώνιο ύψους 57 εκ. και πλάτους 38 εκ. ζωγραφισμένο με γκουάς σε χαρτί. Είναι γεμάτο από πολύ μικρά αδιάγνωστα σύμβολα, χρώματος μπλε, τα οποία σχηματίζουν μια περιμετρική πλατειά λωρίδα πάνω σε φόντο μπεζ. Στο εσωτερικό του πίνακα σχηματίζεται ένα ορθογωνικό 'παράθυρο' από τα ίδια σύμβολα τώρα σε χρώμα μαύρο και μπλέ σκούρο που πυκνώνουν τόσο, ώστε στο κέντρο να σχηματίζεται ένα μαύρο-μπεζ επίσης ορθογωνικό σχήμα. Στο εσωτερικό αυτού του δεύτερου ορθογώνιου σχηματίζεται ένα άλλο ορθογωνικό παράθυρο, μαύρο σχεδόν με ελάχιστα μπεζ σύμβολα. Το μαύρο έχει καταπιεί τα σύμβολα στο βάθος του και όλο το έργο μοιάζει σαν τα σύμβολα από την περίμετρο του ορθογωνικού πίνακα σταδιακά να ελκύονται στο μαύρο αυτό ορθογωνικό βάθος.

Ο συμβολισμός του πίνακα έχει και πάλι να κάνει με τον συνολικό υπαρξιακό προβληματισμό του καλλιτέχνη. Η ζωή μας είναι γεμάτη από σύμβολα επικοινωνίας και οργανώνεται γύρω από σύμβολα, όπως και ο ορθογωνικός πίνακας. Όμως η αρχική αισιοδοξία (το ανοιχτόχρωμο μπεζ χρώμα) από τις δυνατότητες των συμβόλων για επικοινωνία και οργάνωση της ζωής της κοινωνίας (τα σύμβολα στη ζώνη του μπεζ διακρίνονται) στο τέλος καταλήγει σε ένα μαύρο και αδιάγνωστο βάθος, όπου τα σύμβολα δεν έχουν παρουσία, άρα και επιδραστικότητα οργάνωσης και δεν συμβάλουν στην ανθρώπινη επαφή. Στο βάθος ή στο τέλος της ζωής μας, μας περιμένει ένα αδιάγνωστο και σκοτεινό κενό νοήματος 'παράθυρο'

1.5 Κεντρική Μουσειολογική Ιδέα

Προς την συγκρότηση της Κεντρικής Μουσειολογικής Ιδέας

Ο Ξενάκης είναι από το σπάνιο εκείνο είδος καλλιτεχνών που μπορεί να μιλά για την τέχνη του με την ίδια εξαιρετική ικανότητα με την οποία δημιουργεί το εικαστικό του έργο. Γεννήθηκε στην Ανατολή, τον δεξιώθηκε η Δύση, η Γαλλία, σαν να ήταν παιδί της, του εμπιστεύτηκε θέσεις υψηλές και κρίσιμες για τα εικαστικά της, αναζήτησε την Άπω Ανατολή και έψαξε στο παρελθόν του το ελληνικό και ελληνιστικό, πρωτοπόρησε διεθνώς με την δουλειά του από ανάγκη εσωτερική, απαντώντας σε αιτήματα της κάθε φορά εποχής του. Πάνω από όλα όμως έψαξε την ιστορία εντός του και πέραν και αναζήτησε τις ιστορικές ερμηνείες του εκάστοτε παρόντος, τόσο στις δικές του υπαρξιακές αγωνίες, όσο και στην μεγάλη αρένα του κόσμου. Η κάθε του καλλιτεχνική φάση απαντούσε σε προβλήματα του καιρού του, έχοντας όμως πλήρη συνείδηση της ιστορικότητας του κάθε καιρού του.

Η Κεντρική Μουσειολογική Ιδέα

Την σχέση ιστορικής επίγνωσης και καλλιτεχνικής δημιουργίας αναδεικνύει η Κεντρική Μουσειολογική Ιδέα της έκθεσης. Η πορεία ακολουθεί χρονολογική σειρά, όχι πάντα αυστηρή, όπου αυτό δεν επεμβαίνει στο νόημα, και παρακολουθεί τον βαθιά κοινωνικό-πολιτικό και υπαρξιακό εν τέλει προβληματισμό του καλλιτέχνη που εκφράζεται με τη δουλειά του.

1.6 Μουσειολογικό Σκεπτικό

1.6.1 Τίτλοι Ενοτήτων και Υποενοτήτων

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1: ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΤΕΛΑΡΟ

Υ1 Ο ΛΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ (1-19)

Υ2 Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ (1-6)

Υ3 Η ΕΛΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ (1-2)

Υ4 Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ (1-4)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1: ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΜΕ ΦΩΣ

Υ5 ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΙΚΑ (1-9)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε2: ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Υ1 ΚΩΝΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΑ (1-4)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε2: ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Υ2 ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΑ ΝΕΑ (1-4)

Υ3 ΜΑΛΜΕ (1-3)

Υ4 ΒΕΡΟΛΙΝΟ (1-12)

Υ5 ΖΑΓΚΡΕΜΠ (1-2)

Υ6 ΑΘΗΝΑ (1-29)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε3: ΤΕΧΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Υ1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ (1-3)

Υ2 ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΙΕΞΟΔΑ (1-10)

Υ3 ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ / ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ (1-14)

Υ4 ΔΡΟΜΟΙ ΕΠΕΙΓΟΝΤΕΣ (1-10)

Υ5 ΣΗΜΑΔΙΑ ΕΞΟΔΟΥ - ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ (1-9)

Υ6 ΜΑΓΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ (1-13)

Υ7 ΤΑΞΙΜΙΑ, ΠΑΡΑΚΑΜΨΕΙΣ, ΔΙΑΦΥΓΕΣ (1-5)

Υ8 ΑΕΝΑΗΡΟΗ (1-10)

(ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ)

Υ9 Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΕΡΑ (ΣΚΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟ) (1-8)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε4: ΕΝΑΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Υ1 ΜΝΗΜΕΣ (1-2)

Υ2 ΑΔΙΕΞΟΔΑ (1-3)

Υ3 ΠΑΡΕΚΛΙΣΕΙΣ ΛΟΓΙΚΗΣ (1-4)

Υ4 ΑΤΑΚΤΩΣ ΕΝ ΤΑΞΕΙ (1-7)

Υ5 ΘΑΝΑΤΟΣ (1-4)

Υ6 ΑΔΙΕΞΟΔΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (1-4)

Υ7 ΣΑΝ ΨΕΜΜΑΤΑ (1-2)

Υ8 ΑΔΥΝΑΤΗ ΕΝΩΣΗ (1-4)

Υ9 ΕΛΛΑΣ 'ΒΟΛΕΜΑ' (1-3)

Υ10 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ? (1-4)

1.6.2 Νοηματική ανάλυση ενοτήτων

Το διαθέσιμο υλικό συγκροτείται στη βάση τεσσάρων μεγάλων τομών που συνθέτουν τέσσερις Εκθεσιακές Ενότητες (ΕΕ), οι οποίες αναλόγως διακρίνονται σε Υποενότητες (ΥΕ). Ωστόσο υπάρχει μια Εισαγωγική Ενότητα (Ο κόσμος του Ξενάκη), ως εισαγωγή στο περιβάλλον των ανθρώπων του Ξενάκη, ενώ στην πορεία των τεσσάρων βασικών Ενοτήτων των έργων του παρεμβάλλονται προβολές που ως τεκμηριωτικό συνοδευτικό υλικό υπογραμμίζουν, ενεργοποιούν ή νοηματοδοτούν το εικαστικό έργο του καλλιτέχνη. Στο κέντρο της αφηγηματικής πορείας και του χώρου υπάρχει χώρος βιντεοπροβολής, όπου ο ίδιος μιλά για τη ζωή και το έργο του.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε έναν ολόκληρο τοίχο απέναντι από την είσοδο προβάλλονται εικόνες από το διαχρονικό περιβάλλον του καλλιτέχνη και από τους ανθρώπους που συνάντησε, συνομίλησε, επηρέασε και τον επηρέασαν. Είναι «Ο κόσμος του Ξενάκη», ο κόσμος των ανθρώπων του. Μαζί με ένα σύντομο βιογραφικό του που θα βρίσκεται αναρτημένο, συναρτώντας τη ζωή του με το έργο του, καθώς και με πραγματικές αφίσες από εκθέσεις του, ο επισκέπτης θα εισάγεται ομαλά και 'υποψιασμένος' στο έργο του καλλιτέχνη που θα ακολουθεί.

ΕΕ 1 ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΥΕ 1 / ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΤΕΛΑΡΟΥ

Ο Ξενάκης είναι από τις περιπτώσεις Ελλήνων καλλιτεχνών που βρέθηκαν στην Ευρώπη μεταπολεμικά, όταν το Παρίσι διατηρούσε ακόμη μέρος της αίγλης ως ακτινοβόλο κέντρο πολιτισμού, αλλά συνάμα και το κέντρο αυτό της εικαστικής τέχνης που μετακινούνταν στη Νέα Υόρκη. Το Παρίσι όμως τότε προετοίμαζε τον Μάη του '68 και το Βερολίνο έδινε έδαφος για ό,τι πιο σύγχρονο και αντικομφορμιστικό καλλιτεχνικά, έχοντας αναδειχθεί, για λόγους πολιτικούς της τότε ψυχροπολεμικής συνθήκης, σε φυτώριο και κοιτίδα νέων καλλιτεχνών από όλη την Ευρώπη.

Ο Ξενάκης, γεννημένος στο Κάιρο, σε μεγαλοαστικό και συνάμα καλλιτεχνικό περιβάλλον, βρίσκεται στο Παρίσι, μια δεκαετία σχεδόν μετά το

τέλος του Πολέμου, για σπουδές αρχιτεκτονικής που καταλήγουν σε σπουδές εικαστικών τεχνών. Οι εθνικοποιήσεις του Νάσερ στην Αίγυπτο αφήνουν τον ίδιο και την οικογένειά του απολύτως χωρίς πόρους. Ζει από την τέχνη του - αντιγράφει ζωγραφικούς πίνακες- ενώ η καλλιτεχνική του προσωπική δημιουργία ακολουθεί την αφαίρεση που τότε κυριαρχεί στο Παρίσι και διεθνώς. Παράλληλα ανήσυχος εισάγει ως εργαλείο ζωγραφικό και την φωτιά, αλλά και την επέμβαση με αιχμηρά εργαλεία.

ΥΕ 2 / ΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΟ ΦΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ

Μια πρώτη σημαντική τομή στη δουλειά του κάνει, όταν ήδη το 1967 εγκαταλείπει τις δύο διαστάσεις και εντάσσει τον ήχο, το φως και την κίνηση στα αποκαλούμενα **ηλεκτροκινητικά** του, πρωτοπορώντας μαζί με άλλους στο Παρίσι μετέπειτα διεθνώς γνωστούς καλλιτέχνες. Εκθέτει στην Σουηδία και συνεκθέτει μαζί με τους Τινγκελί, Σεζάρ, Νίκιντε σαν Φαλ κ.α., στο Μουσείο Galliera του Παρισιού, με τη δημιουργία μεγάλου κινητικού περιβάλλοντος. Γράφουν γι' αυτόν ο Πιέρ Ρεστανί, ο Φρανκ Πόπερ και μετέχει στα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντά του ο περίφημος μίμος Μαρσέλ Μαρσό.

ΕΕ 2 Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μια δεύτερη τομή έχει να κάνει με την επεξεργασία ενός τρόπου επικοινωνίας με σύμβολα, τα οποία όμως μάλλον εκφράζουν τους κινδύνους δυσεπικοινωνίας που εμπεριέχουν, εξαιτίας της πολυσημίας τους. Επίσης είναι περισσότερο σύμβολα που σημαίνουν εμπόδιση, όπως ο κώνος, παρά διευκόλυνση και πρόσβαση. Τότε είναι που επιδίδεται σε **Δράσεις** στους δρόμους στο Βερολίνο, όπου μεταβαίνει, με την δημιουργία περιβαλλόντων και τη συμμετοχή του ίδιου, όπως και την πρόκληση της συμμετοχής του κοινού. Είναι τότε που τα πολιτικά μανιφέστα, σε μια Ευρώπη που αναβράζει, παίρνουν την σκυτάλη για να εντάξει

την διαμαρτυρία ως καλλιτεχνική πράξη στην δουλειά του: Μάλμε, Βερολίνο, Ελλάδα της δικτατορίας, Ζάγκρεμπ.

ΕΕ 3 Η ΤΕΧΝΗ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Η τρίτη τομή, αν και αυτή η φάση θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ωρίμανση της προηγούμενης, έρχεται όταν τα πολιτικά μανιφέστα αποκτούν **κοινωνικό χαρακτήρα** και τίθενται ερωτήματα υπαρξιακά για τον άνθρωπο μέσα σε έναν κόσμο που, παρά την πληθώρα επικοινωνιακών μέσων, είναι μόνος αδύναμος και αδύνατος για ουσιαστική επικοινωνία. Η μονάδα που χάνεται στο πλήθος και την επανάληψη χάνει την ταυτότητά της και την ιδιοπροσωπία της. Τα σύμβολα αντί να διευκολύνουν μπερδεύουν με την πολυσημία τους, την επανάληψη και την πληθώρα τους. Οι πολιτικές συμπαιγνίες είναι και αυτές δυσδιάκριτες, ο κριτικός λόγος απών και τα ΜΜΕ αδιά-βατα, αδιάγνωστα και συσσωρευτικά. Η διασάλευση της σιγουριάς των οραμάτων μας και των αγώνων μας για την επίτευξή τους δίνει τη θέση της στην αμφιβολία της μεταμοντέρνας συνθήκης που ζει ο κόσμος. "Όλα είναι δυνατά και τίποτα βέβαιο. Μήπως η μαγεία της Εγγύς Ανατολής από την οποία προέρχεται ο καλλιτέχνης και την αισθάνεται οικεία, μαζί με την μαγεία της Άπω Ανατολής προς την οποία πορεύεται αυτήν την εποχή μπορούν να συνθέσουν την απάντηση στα αδιέξοδα της Δύσης; Μήπως η αιγυπτιακή ιερογλυφική γραφή και η ιδεογραμματική σινοϊαπωνική μπορούν να μιλούν ευληπτότερες; Αυτά ως το 1989 οπότε οι προβληματισμοί για τις κοινωνίες και τους ανθρώπους προσπαθούσαν να απαντήσουν σε συλλογικά οράματα.

ΕΕ 4 ΕΝΑΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Η τέταρτη και τελευταία μεγάλη τομή στην δουλειά του καλλιτέχνη έρχεται με την κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου, το οποίο είχε σημάνει και την πολιτικο-κοινωνική εμπλοκή του καλλιτέχνη στην δουλειά του. Μαζί με το τείχος και τα νέα όρια που ανοίγονται από τους νέους συσχετισμούς και την

παγκοσμιοποίηση, ο **άνθρωπος είναι πιο μόνος, πιο απροστάτευτος, πιο ευάλωτος απέναντι σε μεγάλες συμπράξεις** που είναι αόρατες γιατί δεν έχουν σύνορα, δεν έχουν έδαφος και δεν έχουν λόγο σαφή και κατανοητό. Οι μνήμες μιας γενεαλογικής καταγωγής (Αίγυπτος-Μέγας Αλέξανδρος-Ελληνιστικός κόσμος-Αρχαία Ελλάδα) μάταια αναζητούνται ως σωσίβιο σταθερότητας. Ο κόσμος είναι διασπασμένος και αδιέξοδος, έχει την εικόνα θανάτου, τα ψέματα μπερδεύονται με τις αλήθειες, η λογική δεν βοηθά, γιατί συνεχώς παρεκκλίνει, ενώ η πάλαι ποτέ κραταιά Ευρώπη του πολιτισμού παραπαίει αδύναμη να αντισταθεί με την τεχνητή ένωσή της. Η Ελλάδα κοιτίδα και αναφορά του Δυτικού Πολιτισμού προσπαθεί να βολευτεί. Η τραγωδία είναι το τέλος της εποχής που βιώνουμε, όχι όμως ως μια πτώση τραγικά εκκωφαντική. Είναι το ξέφτισμα της πίστης σε όσα πίστεψε και για τα οποία πάλεψε σε όλη του ζωή και προσπάθησε να κάνει φανερά με το έργο του ο Ξενάκης, ως άλλος γραφέας της ιστορίας του ανθρώπινου δράματος ογδόντα τόσα σχεδόν χρόνια τώρα.

1.6.3 Τελικά συνοδευτικά κείμενα Ενοτήτων και Υποενοτήτων

Ο ΞΕΝΑΚΗΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ο Κωνσταντίνος Ξενάκης είναι ένας διεθνής σύγχρονος καλλιτέχνης.

Γεννιέται στο Κάιρο το 1931. Σπουδάζει αρχιτεκτονική και καλές τέχνες στο Παρίσι ως το 1961, ενώ χάνει όλη του την περιουσία μετά τις εθνικοποιήσεις του Νάσερ στην Αίγυπτο.

Η Γαλλία του εμπιστεύεται κρίσιμες θεσμικές εικαστικές και ακαδημαϊκές θέσεις και του επιφυλάσσει ύψιστες τιμές αναγνώρισης με βραβεία, συμμετοχές και αναθέσεις, φιλμς και σκηνικά. Την εκπροσωπεί σε μεγάλες διεθνείς διοργανώσεις. Αναλαμβάνει γλυπτικές και ζωγραφικές επεμβάσεις σε κτίρια μεγάλων διαστάσεων, ενώ άλλα παίρνουν το όνομά του. Από το 1996 και μετά ζει μεταξύ Γαλλίας και Ελλάδας. Εκθέτει σε μεγάλες ομαδικές και ατομικές εκθέσεις-σταθμούς για την σκέψη του, που οργανώνουν μεγάλοι θεσμικοί πολιτιστικοί φορείς σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στο Παρίσι, στο Πεκίνο, στο Σεραγιέβο, στις ΗΠΑ.

Ο Ξενάκης αναδεικνύεται σε πολίτη του κόσμου που πάντα προσπαθεί με την εικαστική του γλώσσα να αναδείξει τα προβλήματα που ταλανίζουν τον κόσμο όλο.

Η ΑΦΑΙΡΕΣΗ, ΤΟ ΦΩΣ, Η ΚΙΝΗΣΗ

Στο μέσον της Αφαίρεσης του '50 και του κοινωνικού αναβρασμού του '60 στη Γαλλία, ο Ξενάκης εξερευνά τα «Όρια της τέχνης του τελάρου» και πρωτοπορεί διεθνώς με έργα από φως και κίνηση.

Μετέχει σε εκθέσεις σημαντικών μουσείων στο Παρίσι και την Σουηδία («Lumière et mouvement», «Superlund», «Expansions et environnements») μαζί με κορυφαίους σύγχρονους του καλλιτέχνες.

ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Το πολιτικό στην τέχνη αποκτά προτεραιότητα.

Οι 'δράσεις' και οι 'εγκαταστάσεις' του αποτελούν μανιφέστα (σε Malmö, Βερολίνο, Ζάγκρεμπ, Αθήνα) για το τείχος του Βερολίνου, τις πολιτικές εκτροπές και την εξωθιμένη σε διάσπαση κοινωνία ανθρώπων-μονάδων, τις δυστοπίες μιας κοινωνίας σε αμφισβήτηση. Η τέχνη του γίνεται η ίδια 'εφήμερο' μανιφέστο που διανέμεται στους δρόμους ή επεμβαίνει με σύμβολα για να αλλάξει το περιβάλλον ή και τον κόσμο.

ΤΕΧΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Τα σύμβολα αποκτούν μέγεθος και κυρίαρχη παρουσία, σηματοδοτώντας, με την μορφή κώνων και αδιάγνωστων σημάτων, κώδικες αδύνατης επικοινωνίας. Θέτει ερωτήματα υπαρξιακά για τον άνθρωπο μέσα σε έναν κόσμο που, παρά την πληθώρα επικοινωνιακών μέσων, είναι αδύναμος και μόνος, χωρίς ουσιαστική επικοινωνία.

Αναρωτιέται αν την απάντηση θα δώσει η Ανατολή που καλά γνωρίζει (αιγυπτιακός πολιτισμός), η Ανατολή που προσπαθεί να προσεγγίσει (σινοϊαπωνικός πολιτισμός) ή το αρχαιοελληνικό παρελθόν της Δύσης, από όπου έλκει την καταγωγή του.

Εκθέσεις στην Αίγυπτο, στην Κορέα, στην Ελλάδα, εικαστικές εικόνες που αναφέρονται χωριστά ή στις σχέσεις των πολιτισμών αυτών είναι φανερές στο έργο του. Μαζί και τα αδιέξοδα του μεταμοντέρνου κόσμου που βιώνει.

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ

Ο Ξενάκης έχει πλήρη επίγνωση του διασπασμένου και αδιέξοδου κόσμου της παγκοσμιοποιημένης συνθήκης. Δεν είναι μόνο οι άνθρωποι μονάδες που παλεύουν, αλλά και τα κράτη που προσπαθούν με 'ψέματα' να αντισταθούν στην κατάρρευση. Κρίνει την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν χαρίζεται ούτε στην πατρίδα του.

Αυτός ο γραφέας και καταγραφέας του αδιέξοδου κόσμου και του ανύμπαρου και μόνου ανθρώπου, δεν έχει παρά την γραφή του για να αρθρώσει τον λόγο του.

Έναν λόγο εικαστικό που γίνεται ευανάγνωστος, μόνον όταν αναγνωστεί η υπαρξιακή αγωνία του καλλιτέχνη πίσω από αυτόν.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (εντός κυρίως εκθεσιακού χώρου)

ΞΕΝΑΚΗΣ Ο ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ

Ο Ξενάκης, μίγμα σύνθετων πολιτισμικών καταβολών, γεννήθηκε στην Ανατολή, στην Αίγυπτο. Τον δεξιώθηκε όμως η Δύση, η Γαλλία, σαν παιδί της.

Ο ίδιος αναζήτησε απαντήσεις στους πολιτισμούς της ελληνικής καταγωγής του και της γέννησής του, στον 'μέγιστο Αλέξανδρο' και στην Άπω Ανατολή.

Πρωτοπόρησε διεθνώς με την τέχνη του, απαντώντας στις δικές του υπαρξιακές αγωνίες που ήταν και παγκόσμιες.

Τα ιερογλυφικά σύμβολα της μακρινής του Αιγύπτου, τα οδικά σήματα, τα επαναλαμβανόμενα και αλληλοκαλυπτόμενα σημάδια του σχολιάζουν τον υπερπληθωρισμό που 'εξαφανίζει το νόημα', την 'υπερπαραγωγή μηνυμάτων που εκμηδενίζει τη σημασία λέξεων' και ανθρώπινων συναισθημάτων.

Ο δικός του αδιάγνωστος κώδικας επικοινωνίας εκφράζει την παραλυτική αγωνία του μάντη που γνωρίζει, αλλά δεν μπορεί να αποτρέψει τα μελλούμενα.

Η 'αδυναμία της επικοινωνίας' σε έναν κόσμο που κατακλύζεται από επικοινωνιακά μέσα, η αποσάθρωση δεσμών για υποκείμενα και θεσμούς, εν μέσω κυριαρχίας των επικοινωνιακών δικτύων και παγκοσμιοποιημένων δομών, σφραγίζουν προφητικά το έργο του εδώ και πάνω από μισό αιώνα.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο Ξενάκης βρίσκεται 22 χρονών στο Παρίσι (1955) το οποίο ακτινοβολεί ακόμη ως κέντρο σύγχρονου πολιτισμού, που όμως σταδιακά μετακινείται στη Νέα Υόρκη. Στο Παρίσι οι συνθήκες προετοιμάζουν τον Μάη του '68. Το Βερολίνο παρέχει έδαφος για ό,τι πιο σύγχρονο και αντικομφορμιστικό, εν μέσω ψυχροπολεμικής συνθήκης στην Ευρώπη.

Ο Ξενάκης σπουδάζει αρχιτεκτονική, συνεχίζοντας με εικαστικές σπουδές. Το έργο του, εξερευνώντας τα «Όρια της τέχνης του τελάρου» ακολουθεί τον «Λυρισμό της αφαίρεσης» που εκφράζει έναν κόσμο απελευθερωμένο και σε αναζήτηση νέων οριζόντων. Η χειρονομακή του επέμβαση στον καμβά εισάγει αντισυμβατικές μεθόδους αιχμηρών εργαλείων και φωτιάς

«Η γοητεία της μηχανής» μεταπολεμικά θα ασκήσει την δική της έλξη, δίνοντας πιο σχηματοποιημένες μορφές αφαίρεσης.

Με παρούσα ήδη την «Έλξη της επανάληψης» ξεκινά ο δρόμος για την παράθεση, επικάλυψη και επί-θεση σχημάτων που θα γίνουν η προφητική αφετηρία ενός επαπειλούμενου κινδύνου ομοιομορφίας, πλήθους, υπερκατανάλωσης και δυσεπικοινωνίας.

«Η ομορφιά της ύλης» σηματοδοτεί το κύκνειο άσμα της φάσης της λυρικής αφαίρεσης.

ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΤΕΛΑΡΟ

Υ1 Ο ΛΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ

Ο Ξενάκης εξερευνώντας τα «Όρια της τέχνης του τελάρου» ακολουθεί τον «Λυρισμό της αφαίρεσης» που εκφράζει έναν κόσμο απελευθερωμένο και σε αναζήτηση νέων οριζόντων.

Υ2 Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ

«Η γοητεία της μηχανής» μεταπολεμικά θα ασκήσει την δική της έλξη, δίνοντας πιο σχηματοποιημένες μορφές αφαίρεσης.

Υ3 Η ΕΛΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ

Με παρούσα ήδη την «Έλξη της επανάληψης» ξεκινά ο δρόμος για την παράθεση, επικάλυψη και επί-θεση σχημάτων που θα γίνουν η προφητική αφετηρία ενός επαπειλούμενου κινδύνου ομοιομορφίας, πλήθους, υπερκατανάλωσης και δυσεπικοινωνίας.

Υ4 Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

«Η ομορφιά της ύλης» σηματοδοτεί το κύκνειο άσμα της φάσης της λυρικής αφαίρεσης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΜΕ ΦΩΣ

Υ5 ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΙΚΑ

Πρώτη σημαντική τομή γίνεται, όταν ήχος, φως και κίνηση ως εικαστικά εργαλεία συνθέτουν τα τρισδιάστατα ηλεκτροκινητικά έργα του.

Η τέχνη ασφυκτιά στις δύο διαστάσεις, όπως και οι νέοι της εποχής, που αμφισβητούν υπάρχουσες δομές, όρια και μονολιθικότητα της γνώσης. Η τέχνη δεν έχει όρια, γίνεται ρευστή, έλκει στο σύμπαν της υποκείμενα και αναδιαμορφώνει στατικά περιβάλλοντα.

Πρωτοπορεί μαζί με άλλους μετέπειτα διεθνώς γνωστούς καλλιτέχνες (Τενγκελί, Σεζάρ, Νίκι ντε σαν Φαλ κ.ά). Συνεκθέτει μαζί τους στο Μουσείο Galliera του Παρισιού, με την δημιουργία μεγάλου κινητικού περιβάλλοντος. Γράφονται σημαντικότερα κείμενα για τα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντά του (Πιέρ Ρεστανί, Φρανκ Πόπερ), στα οποία μετέχει και ο περίφημος μίμος Μαρσέλ Μαρσό.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε2

ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Μια δεύτερη τομή σημειώνεται όταν τα σύμβολα αποκτούν μέγεθος και κυρίαρχη παρουσία, σηματοδοτώντας, με την μορφή κώνων, εμπόδιση και αδυναμία επικοινωνίας.

Όταν η διαμαρτυρία του καλλιτέχνη τόσο για τον παρόντα κόσμο, όσο και τον μελλούμενο γίνεται δράση, τότε προκαλεί και την φυσική, αλλά κυρίως την συναισθηματική και κριτική συμμετοχή του κοινού.

Και τότε «οι εφημερίδες»-μανιφέστα του είναι γεμάτες από αδιάγνωστους κώδικες σημείων. Ωθεί έτσι τους ανθρώπους να βιώσουν την ουσιαστικά αδύνατη επικοινωνία ενεργού πολίτη και πολιτικής, ώστε να αναλάβουν δράση οι ίδιοι. Τέτοιες δράσεις, δείχνουν ότι η πολιτιστική δράση μπορεί να είναι βαθιά πολιτική, αν στοχεύει στην αλλαγή του κόσμου.

Είναι η εποχή που το πολιτικό στην τέχνη αποκτά προτεραιότητα, με τους καλλιτέχνες να μετέχουν ενεργητικά στην ανάδειξη κρίσιμων πολιτικών συμβάντων, όπως το τείχος του Βερολίνου, πολιτικές εκτροπές και την εξωθημένη σε διάσπαση κοινωνία.

Έρχεται, με τις 'δράσεις' και τις 'εγκαταστάσεις' του σε Μάλμε, Βερολίνο, Ελλάδα της δικτατορίας και Ζάγκρεμπ, να υποδείξει τις δυστοπίες μιας κοινωνίας σε αμφισβήτηση.

ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Υ1 ΚΩΝΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΑ

Σύμβολα-κώνοι σηματοδοτούν εμπόδιση και αδυναμία ανθρώπινης επικοινωνίας σε έναν κόσμο κυριαρχίας των μέσων επικοινωνίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε2

ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Είναι η εποχή που το πολιτικό στην τέχνη αποκτά προτεραιότητα. Ο Ξενάκης μετέχει με τις δράσεις του στην ανάδειξη κρίσιμων πολιτικών συμβάντων και κοινωνικών συνθηκών: το τείχος του Βερολίνου, οι πολιτικές εκτροπές, η εξωθημένη σε διάσπαση κοινωνία της καταναλωτικής ευτυχίας.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Βιώνοντας την εμποδιζόμενη επικοινωνία, οι άνθρωποι οφείλουν να αναλάβουν δράση.

Υ2 ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΑ ΝΕΑ

Εφημερίδες-μανιφέστα αδιάγνωστων σημάτων διατρανώνουν την αδυναμία ανθρώπινης επικοινωνίας

Υ3 ΜΑΛΜΕ

Ψηλαφώντας περάσματα ανάμεσα από εμπόδια

Υ4 ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Οι κώνοι ορίζουν το τείχος που διαιρεί και διχάζει.

Τοπόσημα-μάρτυρες του εμείς και του εσείς, του εαυτού και του άλλου

Υ5 ΖΑΓΚΡΕΜΠ

«Η πληθώρα εξαφανίζει το νόημα», Κ. Ξ.

«Η υπερπαραγωγή μηνυμάτων εκμηδενίζει τη σημασία των λέξεων», Κ. Ξ.

Υ6 ΑΘΗΝΑ

Η Ελλάδα πίσω από το συρματοπλέγμα

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε3

ΤΕΧΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Η τρίτη τομή έρχεται όταν τα πολιτικά μανιφέστα αποκτούν κοινωνικό χαρακτήρα. Τότε τίθενται ερωτήματα υπαρξιακά για τον άνθρωπο μέσα σε έναν κόσμο που, παρά την πληθώρα επικοινωνιακών μέσων, είναι αδύναμος και μόνος, χωρίς ουσιαστική επικοινωνία.

Η μονάδα που χάνεται στο πλήθος και την επανάληψη χάνει την ταυτότητά της και την ιδιοπροσωπία της.

Τα σύμβολα διχάζουν με την πολυσημία, την επανάληψη και το πλήθος τους.

Οι πολιτικές συμπαιγνίες είναι δυσδιάκριτες, ο κριτικός λόγος απών και τα ΜΜΕ αδιά-βατα, αδιάγνωστα και συσσωρευτικά.

Η διασάλευση της σιγουριάς να πραγματοποιηθούν τα συλλογικά οράματα δίνει τη θέση της στην αμφιβολία της μεταμοντέρνας συνθήκης. Όλα είναι δυνατά και τίποτα βέβαιο.

Μήπως η μαγεία της Εγγύς Ανατολής, οικεία για τον Ξενάκη, μαζί με την φιλοσοφία της Άπω Ανατολής προς την οποία τότε πορεύεται μπορούν να συνθέσουν την απάντηση στα αδιέξοδα της Δύσης;

Μήπως η αιγυπτιακή ιερογλυφική γραφή και η ιδεογραμματική σινοϊαπωνική μιλούν ευληπτότερα αν αφουγκραστούμε τους πολιτισμούς τους;

Υ1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

«Μέσα από την κριτική σκέψη ... μπόρεσα να προσεγγίσω την ηρεμία και την γαλήνη», Κ. Ξ.

Υ2 ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΙΕΞΟΔΑ

«Η επανάληψη, η επικάλυψη, η υπέρθεση είναι η γραφιστική αναπαράσταση της καταναλωτικής κοινωνίας», Κ. Ξ.

Είναι το πολύπλοκο δίκτυο της καθημερινότητας... είναι το αδιάγνωστο της ζωής

Η επανάληψη δημιουργεί ασφάλεια, ακόμη και όταν δεν βγάζει νόημα

«Η υπερβολή κρύβει την άγνοια, η άγνοια τον φόβο, ο φόβος τον θάνατο. Ο θάνατος δεν κρύβει τίποτα, μόνο σημαίνει (το τέλος)» Κ.Ξ.

Υ3 ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ / ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Τα έργα της υποενότητας είναι δωρεά του καθηγητή στο Α.Π.Θ. Α. Νανιόπουλου

«Η μελαγχολία των σημείων σηματοδοτεί την παιδική μου ηλικία και σίγουρα και την ζωή μου»

«Ο κώδικας του δρόμου βασίζεται στην αρχή της επανάληψης, της επικάλυψης, της υπέρθεσης...», Κ. Ξ.

Υ4 ΔΡΟΜΟΙ ΕΠΕΙΓΟΝΤΕΣ

Η ζωγραφική σύνθεση του Κ. Ξενάκη για ασθενοφόρα της Θεσσαλονίκης, καθώς και η υλοποίησή της, πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τον καθηγητή του Α.Π.Θ. Α. Νανιόπουλο, στο πλαίσιο ερευνητικού του προγράμματος

«Η πόλη γεμάτη σύμβολα, σήματα, εικονογράμματα, γραμμές που περιορίζουν τη ζωή και την φαντασία μας, βάζοντάς την σε ράγες», Α. Νανιόπουλος

Στο πανό που βλέπει πίσω στα εκπαιδευτικά

Δρόμοι της μνήμης, των μνημείων και των μηνυμάτων

Δρόμοι του αλλού και του πουθενά

Δρόμοι για τις αμάδες και το στεφάνι

Δρόμοι ανωφερείς, εσωστρεφείς

Διά-δρομοι

Δρόμοι δακρύβρεκτοι της οδύνης

Δρόμοι των μνημένων

Δρόμοι καμπύλοι, ευθείς, δρόμοι της ευθύνης

Δρόμοι μετ' επιστροφής και άνευ

Δρόμοι του πήγαινε και του έλα

Δρόμοι σκοτεινοί, αδιέξοδοι, δρόμοι της εγκατάλειψης

Δρόμοι για την Ιθάκη

Δρόμοι δακρύβρεκτοι, της οδύνης

Δρόμοι αχάρακτοι, ολισθηροί

Δρόμοι των σημείων, των τεράτων και των εποχών

Δρόμοι απροσπέλαστοι, δρόμοι μαραθώνιοι
Δρόμοι του λίγγου, διαδικτυωμένοι
Δρόμοι πολύστροφοι, ανάστροφοι, δρόμοι ανάδρομοι
Δρόμοι ταπεινοί
Δρόμοι αμαξωτοί, βασιλικοί, αναρχικοί
Δρόμοι ταπεινοί, δρόμοι θλιβεροί, αλλόκοτοι
Δρόμοι λαβύρινθοι, δρόμοι πέτρινοι, ανάδρομοι, αδιάβατοι
Δρόμοι της γραφής
Δρόμοι ελεύθεροι, δρόμοι πολιορκημένοι
Δρόμοι ομόκεντροι, ακτινωτοί
Δρόμοι σκιεροί, χορτριάσμενοι, δρόμοι των νεκρών
Δρόμοι του μεταξιού
Δρόμοι του Γολγοθά και του Ιούδα
Δρόμοι της σιωπής, δρόμοι της ενοχής
Δρόμοι της καταιγίδας και της αστραπής
Δρόμοι του φεγγαριού και της μέθης
Δρόμοι της δίψας, της ερήμου, δρόμοι της φυγής

Υ5 ΣΗΜΑΔΙΑ ΕΞΟΔΟΥ - ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ

Υ6 ΜΑΓΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

«... μέσα από τις χίλιες και μια νύχτες, παραμύθια του αραβικού κόσμου, οδηγούμαι στην ανάπτυξη ενός διαρκούς και σιωπηλού διαλόγου με το αρχαίο ελληνικό πνεύμα», Κ. Ξ.
“Η μελαγχολία των σημείων σημάδεψε τα παιδικά μου χρόνια στην Αίγυπτο», Κ. Ξ.
Η μαγεία της Εγγύς Ανατολής και η φιλοσοφία της Άπω Ανατολής που ερευνά ο καλλιτέχνης ίσως και να συνθέσουν την απάντηση στα αδιέξοδα της Δύσης...

Υ7 ΤΑΞΙΜΙΑ, ΠΑΡΑΚΑΜΨΕΙΣ, ΔΙΑΦΥΓΕΣ

«Καλλιγραφώ το περίγραμμα του παρελθόντος με τα μέσα του παρόντος», Κ. Ξ.

«Τα μηνύματα-έργα μου, χωρίς επικοινωνιακό μήνυμα, συνθέτουν 'ποιήματα' καλλιτεχνικά», Κ. Ξ.

«Τα δικά μου μηνύματα-αντικείμενα συμφιλιώνουν τον λόγο και το συναίσθημα, συμβάλλουν στην εξισορρόπηση της γνώσης»

Υ8 ΑΕΝΑΗΡΟΗ

(ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ)

Υ9 Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΕΡΑ (ΣΚΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

«Τέχνη και Θέαμα: Μια αγαπητική σχέση που μπορεί να καταλήξει σε διαζύγιο, αν ο διάλογος δεν ενέχει την υπέρβαση» Κ.Ξ.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε4:

ΕΝΑΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Η τέταρτη και τελευταία μεγάλη τομή στην δουλειά του καλλιτέχνη έρχεται με την κατάρρευση του τείχους του Βερολίνου και τις πολιτικο-κοινωνικές του δράσεις.

Στον δίχως όρια παγκοσμιοποιημένο κόσμο, ο άνθρωπος είναι μόνος, απροστάτευτος και ευάλωτος. Αντιμέτωπος, χωρίς διέξοδο, με την ασάφεια λόγων και ορίων διεθνών συμπαιγνιών.

Οι μνήμες της γενεαλογικής του καταγωγής (Αίγυπτος-Μέγας Αλέξανδρος-Ελληνιστικός κόσμος-Αρχαία Ελλάδα) μάταια αναζητούνται ως σωσίβιο σταθερότητας.

Ο κόσμος είναι διασπασμένος και αδιέξοδος, έχει την εικόνα θανάτου, τα ψέματα μπερδεύονται με τις αλήθειες, η λογική δεν βοηθά, ενώ η ποτέ κραταιά Ευρώπη του πολιτισμού παραπαίει αδύναμη στην τεχνητή ένωσή της.

Η Ελλάδα κοιτίδα και αναφορά του Δυτικού Πολιτισμού προσπαθεί να 'βουλευτεί'.

Ο λυγμός είναι το τέλος της εποχής που βιώνουμε, όχι μια πτώση τραγικά εκκωφαντική.

Είναι το ξέφτισμα της πίστης όσων πίστεψε ο Ξενάκης. Είναι όσα προφητικά προσπάθησε να κάνει φανερά με το έργο του, ως άλλος γραφέας της ιστορίας του ανθρώπινου δράματος, ογδόντα τόσα σχεδόν χρόνια τώρα.

Υ1 ΜΝΗΜΕΣ

Οι μνήμες της γενεαλογικής του καταγωγής (Αίγυπτος-Μέγας Αλέξανδρος-Ελληνιστικός κόσμος-Αρχαία Ελλάδα) μάταια αναζητούνται ως σωσίβιο σταθερότητας.

Υ2 ΑΔΙΕΞΟΔΑ

Στον δίχως όρια παγκοσμιοποιημένο κόσμο, ο άνθρωπος είναι μόνος, απροστάτευτος και ευάλωτος. Αναζητά παράθυρα διεξόδων.

Υ3 ΠΑΡΕΚΛΙΣΕΙΣ ΛΟΓΙΚΗΣ

Αντιμέτωπος, χωρίς διέξοδο, με την ασάφεια λόγων και ορίων διεθνών συμπαιγνιών.

Υ4 ΑΤΑΚΤΩΣ ΕΝ ΤΑΞΕΙ

Ο κόσμος είναι διασπασμένος και αδιέξοδος τα ψέματα μπερδεύονται με τις αλήθειες...

Υ5 ΘΑΝΑΤΟΣ

Ο κόσμος είναι διασπασμένος και αδιέξοδος, έχει την εικόνα θανάτου...

«Η υπερβολή κρύβει την άγνοια, η άγνοια τον φόβο, ο φόβος τον θάνατο. Ο θάνατος δεν κρύβει τίποτα, μόνο σημαίνει (το τέλος)», Κ.Ξ.

Υ6 ΑΔΙΕΞΟΔΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Ένα σύμπαν τεμαχισμένο... μια μαύρη τρύπα...

Υ7 ΣΑΝ ΨΕΜΜΑΤΑ

Που η αλήθεια, που το ψέμα, που η διάψευση;

Υ8 ΑΔΥΝΑΤΗ ΕΝΩΣΗ

Η ποτέ κραταιά Ευρώπη του πολιτισμού παραπαίει αδύναμη στην τεχνητή ένωσή της...

Υ9 ΕΛΛΑΣ 'ΒΟΛΕΜΑ' Η ΕΛΛΑΔΑ κοιτίδα και αναφορά του Δυτικού

Πολιτισμού προσπαθεί να 'βολουτεί'.

Υ10 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ?

Ο λυγμός είναι το τέλος της εποχής που βιώνουμε, όχι μια πτώση τραγικά εκκωφαντική.

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΟΙΧΟΥΣ

Στο τέλος στον γραφέα

«ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΗ!

-Ο πόνος της χαράς ταράσσει τον ύπνο μου το ίδιο όσο και ο πόνος της ζωής-

Υπάρχει ζωή χωρίς πόνο, χωρίς Aisthesis και χωρίς Noesis;

Η αισιοδοξία και η χαρά μπορούν να πηγάζουν από κάτι τόσο απαισιόδοξο... Γιατί;

Είναι το εγώ μου λεία του πόνου;

Είναι ο εαυτός μου πλημμυρισμένος από χαρά;

Τελικά ποιο είναι το εγώ μου;

Ποιος είναι ο εαυτός μου;»

Κωνσταντίνος Ξενάκης

«Αυτή η υπερπαραγωγή ιδιωμάτων και μηνυμάτων, αυτό το επικοινωνιακό μποτυλιάρισμα, όπου η πληθώρα εκμηδενίζει τη σημασία των λέξεων... με ώθησαν να περιγράψω αυτό το χάος με τον τρόπο ενός 'γραφέα'* των νεότερων χρόνων ή ενός σημειολόγου της εποχής μου, που θα 'ριχναν στην θάλασσα μια μπουκάλα με τις γραφές και τα μηνύματά τους», Κ.Ξ.

*(των αρχαίων αιγυπτιακών βασιλείων)

Μετάφραση στα ελληνικά του κειμένου του Ιάπωνα ποιητή, κάτω από το αντίστοιχο ιαπωνικό

Η γλώσσα ΞΕΝΑΚΗΣ

Τι δημιουργεί ο Ξενάκης;

Δημιουργεί μία γλώσσα, τη **γλώσσα ξενάκης**.

Είναι αυτονόητο ότι η **γλώσσα ξενάκης** έχει τη δική της φωνητική,

το λεξιλόγιο της, τα σημεία της, τη σύνταξη και τη γραμματική της.

Και τις διαλέκτους της οι οποίες καλύπτουν ευρείες γεωγραφικές εκτάσεις

και οι οποίες έχουν, η καθεμία, τη δική τους ιστορία.

Ωστόσο, ακόμη κι αν μιληθεί δυνατά,

αυτή η γλώσσα δε μπορεί να ακουστεί από τους περισσότερους,

καθώς η αίσθηση της ακοής μας είναι ανώριμη.

Αρκεί, όμως, να διαβάσει κανείς μία μόνο φορά την εφημερίδα που είναι γραμμένη στη

γλώσσα ξενάκη:

τα μάτια και τα χέρια μολύνονται από το **φαινόμενο Ξενάκης**,
ακόμη και αυτοί που δε μπορούσαν να προφέρουν μία λέξη αυτής της γλώσσας

θυμούνται ότι τη γνωρίζουν καλά
και αυτό, από την παιδική τους ηλικία.

Makoto Ooka - Tokyo Νοέμβρης 1985

1.6.4 Λεζάντες έργων (ελληνικά)

1.6.4.1 Ενότητα Ε0

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ΤΟΥ ΞΕΝΑΚΗ

01 ΠΟΛΛΑΠΛΑ - ΠΟΣΤΕΡ

ΠΟΛΛΑΠΛΑ

Ε0.Υ1-1

«Σπουδές για Κινητικά Περιβάλλοντα» (1967-1970) και «Σχέδια» (1971-1973), Γκαλερί Tanit, Μόναχο, Μεταξοτυπία. 74 x 52 εκ., 1973

Ε0.Υ1-2

Μεταξοτυπία. Αντίτυπο του καλλιτέχνη. 56,5 x 76 εκ., 1983

Ε0.Υ1-3

Μεταξοτυπία. Αντίτυπο του καλλιτέχνη 57x 76 εκ., 1983

Ε0.Υ1-4

Μεταξοτυπία. Αντίτυπο του καλλιτέχνη, 56,5 x 76 εκ., 1983

Ε0.Υ1-5

Μεταξοτυπία 49/50. 56,5 x 76 εκ., 1983

Ε0.Υ1-6

Μεταξοτυπία 49/50. 56,5 x 76 εκ., 1983

Ε0.Υ1-7

Μεταξοτυπία 1/100. 76 x 56 εκ., 1986

ΠΟΣΤΕΡ

Ε0.Υ1-8

Το νησί «Πουθενά». Ζωγραφική με ακρυλικό, 86 x 56 εκ., 1995

Ε0.Υ1-9

Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, (ΟΑΣΘ). Μεταξοτυπία, 2005

Ε0.Υ1-10

“P.A. GETTE / CONSTANTIN XENAKIS”, Γκαλερί Södertälje, Σουηδία. 102,5 x 74,5 εκ., 13 Σεπτ. – 5 Οκτ. 1969

Ε0.Υ1-11

“Constantin Xenakis”, Γκαλερί Αλέξανδρος Ιόλας–Τ. Ζουμπουλάκης, Αθήνα. 102,5 x 74,5 εκ., 1974

Ε0.Υ1-12

“Constantin Xenakis / Paryż”, Γκαλερί Pryzmat, Κρακοβία, Πολωνία. 78 x 54 εκ., 1971

Ε0.Υ1-13

“Constantin Xenakis”, Φοιτητικό Κέντρο, Ζάγκρεμπ. 104 x 74 εκ., 1974

02 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ε0.Υ2-1

Η μητέρα του Λουκία. 1920

Ε0.Υ2-2

Η μητέρα του Λουκία. 1932

Ε0.Υ2-3

Κωνσταντίνος Ξενάκης, 5 μηνών, Κάιρο. 1932

Ε0.Υ2-4

Κωνσταντίνος Ξενάκης, Κάιρο. 1936

Ε0.Υ2-5

Ο Κωνσταντίνος με τον αδελφό του. 1939

Ε0.Υ2-6

Ο Κωνσταντίνος με τον αδελφό του. 1945

Ε0.Υ2-7

Στο κτήμα στην Αίγυπτο. 1950

Ε0.Υ2-8

Ο Κωνσταντίνος στην παραλία του Αμπουκίρ. 1950

Ε0.Υ2-9

Ο Κωνσταντίνος Ξενάκης με τον αδελφό του Γιώργο. 1950

Ε0.Υ2-10

Κωνσταντίνος Ξενάκης. 1953

Ε0.Υ2-11

Αρχαιολογικό μουσείο Καΐρου. 1954

Ε0.Υ2-12

Πλατεία Ταχρίρ, Κάιρο. 1954

Ε0.Υ2-13

Η μητέρα του Λουκία. 1954

Ε0.Υ2-14

Κωνσταντίνος Ξενάκης. 1955

Ε0.Υ2-15

Λίβανος. 1955

Ε0.Υ2-16

Λίβανος. 1955

Ε0.Υ2-17

Λίβανος. 1955

Ε0.Υ2-18

Στον αγγλικό στρατό. 1955

Ε0.Υ2-19

Λίβανος. 1955

Ε0.Υ2-20

Πλατεία Δημοκρατίας, Παρίσι. 1956

Ε0.Υ2-21

Ο πατέρας του Μιχαήλ

Ε0.Υ2-22

Ο παππούς και η γιαγιά.

Xenakis' Grandpa and grandma

ΠΟΡΤΡΕΤΑ

Ε0.Υ2-23

Ο θεωρητικός Φράνκ Πόπερ (στα αριστερά), ο φωτογράφος Μαν Ρέι και ο Κωνσταντίνος Ξενάκης στην έκθεση «Φώς και Κίνηση» στο Παρίσι. 1967.

Ε0.Υ2-24

Στην έκθεση «Φώς και Κίνηση», Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο Παρίσι. 1967

Ε0.Υ2-25

Μπαστίγ Ρεπουμπλικ, Παρίσι: Κωνσταντίνος Ξενάκης, Εδουάρδο Αρόγιο, Αταλί, Ζακ Σεμέ, Ζαν Κριτόν, Λεονάρντο Κρεμονινί, Φρανσουά Αρνάλ. 1968.

Ε0.Υ2-26

Salon de Mai, Παρίσι. Ο Ξενάκης με τους Marcel Van Thienen και R. Adzak. 1968.

Ε0.Υ2-27

Αντανακλώμενος χώρος, Ξενάκης και Gette στο Sodertalje Konsthall στη Σουηδία. 1969.

Ε0.Υ2-28

Με την ποιήτρια Αραβαντινού. 1970.

Ε0.Υ2-29

Σχοινιάς, Ξενάκης και Ιωακειμίδης. 1971.

Ε0.Υ2-30

Ξενάκης, Τσόκλης και Φασσιανός. 1971.

Ε0.Υ2-31

Χ. Ιωακειμίδης και Α. Ακριθάκης. 1972.

Ε0.Υ2-32

Χούλιο Λε Παρκ, Βερολίνο. 1972.

Ε0.Υ2-33

Ο Μαρσέλ Μαρσό και ο Κωνσταντίνος Ξενάκης στο Βερολίνο. 1972.

Ε0.Υ2-34

Έκθεση Ξενάκη, γκαλερί New Smith. Ο Κ. Ξενάκης με τον Πολ Ντελβό, Βρυξέλλες. 1977

Ε0.Υ2-35

Στη Γκαλερί d'Amecourt, το ζεύγος Domela. 1978.

Ε0.Υ2-36

Γκαλερί d'Amecourt με τους Ένγκελμαν και Νεμούρ . 1978.

Ε0.Υ2-37

Ο Πιέρ Ρεστανί με τον Κωνσταντίνο Ξενάκη στις Κάννες. 1984.

Ε0.Υ2-38

Με τον ποιητή Μακότο Οάκα. 1985.

Ε0.Υ2-39

Ο Κωνσταντίνος Ξενάκης με τον ποιητή Μισέλ Μπιτόρ. 1988.

Ε0.Υ2-40

Με τους Μπερτίνι και Ντεμπρέ. 1988.

Ε0.Υ2-41

Με τον Jean-Clarence Lambert, Καζαμπλάκα. 1989.

Ε0.Υ2-42

Στο Παρίσι με τον φιλόσοφο Ζαν Πιέρ Φάιγ. 1990.

Ε0.Υ2-43

Με τον γλύπτη Γιώργο Ζογγολόπουλο. 1991.

Ε0.Υ2-44

Στο κρουαζιερόπλοιο Infinity (εγκαίνια). 2000.

Ε0.Υ2-45

Με τον ποιητή Bernard Heidsieck.

1.6.4.2 Ενότητα Ε1

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΤΕΛΑΡΟ

Υ1 Ο ΛΥΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΦΑΙΡΕΣΗΣ (1-19)

Ε1.Υ1-1

«Ο βασανισμένος κορμός». Λάδι σε μουσαμά, 65 x 50 εκ., 1958.

Ε1.Υ1-2

«Τοπίο». 32 x 23 εκ., 1958.

Ε1.Υ1-3

«Παρίσι». Ακουαρέλα, 35 x 26 εκ., 1957.

Ε1.Υ1-4

«Έκρηξη». Λάδι, 33,5 x 23 εκ., 1959. (final dimensions)

Ε1.Υ1-5

«Τοπίο». Λάδι, 26,5 x 34,5 εκ., 1960. (final dimensions)

Ε1.Υ1-6

«Καμένο δέντρο». Λάδι σε μουσαμά, 65 x 50 εκ., 1960

Ε1.Υ1-7

«Καμμένος Κορμός». Λάδι σε μουσαμά - κάψιμο, 65 x 50 εκ., 1960.

Ε1.Υ1-8

«Φύση». Λάδι σε χαρτί, 50 x 65 εκ., 1961

Ε1.Υ1-9

«Ρίζες». Λάδι σε χαρτί, 66 x 50 εκ., 1958

E1.Y1-10

«Φύση». Μελάνι σε χαρτί, 36 x 25,5 εκ., 1959

E1.Y1-11

«Ρίζες». Μελάνι σε χαρτί, 27 x 20 εκ., 1958

E1.Y1-12

«Κάτω από τα δέντρα του δάσους». Λάδι /παστέλ, 16 x 27 εκ., 1960 (final dimensions)

E1.Y1-13

«Ηλιοβασίλεμα». Λάδι /παστέλ, 12 x 22,5 εκ., 1960 (final dimensions)

E1.Y1-14

«Καμένος Κορμός». Λάδι σε μουσαμά – κάψιμο, 20 x 24 εκ., 1961

E1.Y1-15

«Κάτω από τα δέντρα του δάσους». Λάδι /παστέλ, 16 x 20,5 εκ., 1960 (final dimensions)

E1.Y1-16

«Φύση». Παστέλ, 6 x 10 εκ., 1960 (final dimensions)

E1.Y1-17

«Ρίζες». Λάδι σε μουσαμά, 89 x 116 εκ., 1960

E1.Y1-18

«Δάσος». Λάδι σε μουσαμά, 89 x 116 εκ., 1960

E1.Y1-19

«Ρίζες». Λάδι σε μουσαμά, 65,5 x 50 εκ., 1960

Y2 Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΤΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ (1-6)

E1.Y2-1

«Τοπίο». Κολάζ και λάδι σε χαρτί, 45 x 56 εκ., 1962

E1.Y2-2

«Τοπίο». Λάδι σε χαρτί, 45 x 56 εκ., 1962

«Landscape». Oil on paper, 45 x 56 cm., 1962

E1.Y2-3A

«Μηχανή». Λάδι σε χαρτί, 45 x 56 εκ., 1962

E1.Y2-3B

«Μηχανή». Λάδι σε χαρτί, 45 x 56 εκ., 1962

E1.Y2-4

«Τοπίο». Λάδι σε χαρτί, 45 x 56 εκ., 1962

E1.Y2-5

«Μηχανή». Λάδι σε χαρτί, 50 x 65 εκ., 1962

E1.Y2-6

«Μηχανή». Λάδι σε χαρτί, 51 x 67 εκ., 1962

Y3 Η ΕΛΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ (1-2)

E1.Y3-1

«Παρέλαση». Μικτή τεχνική σε χαρτί, 41 x 113 εκ., 1963

E1.Y3-2

«Παρέλαση». Λάδι σε χαρτί, 106 x 28 εκ., 1963

Y4 Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΥΛΗΣ (1-4)

E1.Y4-1

«Τοπίο». Γκουάς σε χαρτί, 25 x 65 εκ., 1962

E1.Y4-2

«Ίχνη». Γκουάς σε χαρτί, 25 x 65 εκ., 1962

E1.Y4-3

«Ίχνη». Γκουάς σε χαρτί, 30 x 65 εκ., 1962

E1.Y4-4

«Τοπίο». Γκουάς σε χαρτί, 33 x 65 εκ., 1962

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΤΕΧΝΗ ΜΕ ΦΩΣ

Υ5 ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΙΚΑ (1-9)

E1.Υ5-1

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή Νο Ι». Μικτή τεχνική, 84 x 38 x 38 εκ., 1968

E1.Υ5-2

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή Νο ΙΙ». Μικτή τεχνική, 93 x 64 x 44 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-3

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή Νο ΙΙΙ». Μικτή τεχνική, 103 x 47 x 33 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-4

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή Νο ΙV». Μικτή τεχνική, 134,5 x 65 x 65 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-5

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή». Μικτή τεχνική, 109 x 64,5 x 64,5 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-6

«Φυλακή - Ηλεκτροκινητική Κατασκευή». Μικτή τεχνική, 121 x 30 x 32 εκ., 1967

E1.Υ5-7

«Ηλεκτροκινητική Κατασκευή». Μικτή τεχνική, 109 x 64 x 64 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-8

«Ηλεκτροκινητική Κατασκευή» (σύνθεση). Μικτή τεχνική: Κίτρινος κύβος 44 x 45 x 46 εκ. - Γκρι κύβος 86 x 60 x 60 εκ., δεκαετία '60

E1.Υ5-9

«Ηλεκτροκινητική κατασκευή». Μικτή τεχνική, 144 x 33,5 x 30 εκ., 1966

1.6.4.3 Ενότητα Ε2

ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Υ1 ΚΩΝΟΙ ΚΑΙ ΣΗΜΑΤΑ (1-4)

Ε2.Υ1-1

«Σημείο/Κώδικας». Γκουάς, 65 x 50 εκ., 1971

Ε2.Υ1-2

«Σημείο/Κώδικας». Γκουάς σε χαρτί, 65 x 50 εκ., 1971

Ε2.Υ1-3

«Κώνοι». Σχέδιο, 44 x 62 εκ., 1970

Ε2.Υ1-4

«Σημείο/Κώδικας». Σχέδιο, 44 x 62,5 εκ., 1970

ΤΕΧΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ

Υ2 ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΑ ΝΕΑ (1-4)

Ε2.Υ2-1

«Εφημερίδα». Τετράφυλλο έντυπο, 66 x 82 εκ. το φύλλο, 1971

Υ3 ΜΑΛΜΕ (1-3)

Ε2.Υ3-1

«Οργάνωση του χώρου με σημεία / κώνους». Δράση, 1970 (προβολή)

Ε2.Υ3-2

«Οργάνωση του χώρου με σημεία / κώνους». Δράση (Φωτογραφική αποτύπωση), 190 x 120 εκ., 1970

Ε2.Υ3-3

«Οργάνωση του χώρου με σημεία / κώνους». Δράση (Φωτογραφική αποτύπωση), 190 x 120 εκ., 1970

Υ4 ΒΕΡΟΛΙΝΟ (1-12)

E2.Υ4-1

«Δράση στο δρόμο με σημεία / κώνους και καπνό». Δράση, 190 x 120 εκ., 1971

E2.Υ4-2

«Δράση στο δρόμο με σημεία / κώνους και καπνό». Δράση(Φωτογραφική αποτύπωση), 190 x 120 εκ., 1971

E2.Υ4-3

«Δράση στο δρόμο». Κολάζ, 50 x 65 εκ., 1971

E2.Υ4-4

«Διαπίστωση δράσης». Κολάζ, 50 x 65 εκ., 1971

E2.Υ4-5

«Βερολίνο». Κολάζ, 20,5 x 31,5 εκ., 1970

E2.Υ4-6

«Βερολίνο». Κολάζ, 65 x 50 εκ., 1970

E2.Υ4-7

«Βερολίνο». Κολάζ, 47,5 x 49 εκ., 1970

E2.Υ4-8

«Βερολίνο». Κολάζ, 41,5 x 31,5 εκ., 1970

E2.Υ4-9

«Βερολίνο». Κολάζ, 29 x 35 εκ., 1970

E2.Υ4-10

«Βερολίνο». Κολάζ, 39 x 27 εκ., 1970

E2.Υ4-11

«Βερολίνο». Κολάζ, 65 x 50 εκ., 1970

E2.Υ4-12

«Βερολίνο». Κολάζ, 44 x 26 εκ., 1970

Υ5 ΖΑΓΚΡΕΜΠ (1-2)

E2.Υ5-1

«Εφημερίδα». Δράση (Φωτογραφική αποτύπωση), 190 x 120 εκ., 1974

E2.Υ5-2

«Εφημερίδα». Δράση (Φωτογραφική αποτύπωση), 190 x 120 εκ., 1974.

Υ6 ΑΘΗΝΑ (1-29)

E2.Υ6-1

«Πρόταση για τη νέα Ελληνική σημαία». Κολάζ, 36 x 35,5 εκ., 1970

E2.Υ6-2

«RA = Σκέψη + Δράση». Δεκατετράφυλλο έντυπο, 28,5 X 21,5 εκ., 1971

1.6.4.4 Ενότητα Ε3

ΤΕΧΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

Υ1 ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ (1-3)

E3.Y1-1

«Quo vadis?» («Που πηγαίνεις;» ερωτά ο Αγ. Πέτρος τον αναστάνα Ιησού: «Στην Ρώμη για να σταυρωθώ πάλι. Εκεί που πάω τώρα δεν μπορείς να με ακολουθήσεις, αλλά θα με ακολουθήσεις»). Μικτή τεχνική, 31 x 37 x 6 εκ., 1973

E3.Y1-2

«Αλφάβητο». Μικτή τεχνική, 16 x 21 x 3 εκ., 1973

E3.Y1-3

«Η ανατομία ενός κάδου απορριμμάτων». Γκουάς, 65 x 50 εκ., 1974

Υ2 ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΙΕΞΟΔΑ (1-10)

E3.Y2-1

«Αδιέξοδο SNCF». Ακρυλικό, 200 x 30 εκ., 1978

E3.Y2-2

«10 Εντολές». Ακρυλικό, 200 x 50 εκ., 1978

E3.Y2-3

«Συνδυασμοί σχημάτων από 3 στένσιλ». Γκουάς, 65 x 48,5 εκ., 1971-72

E3.Y2-4

«Αλχημεία». Γκουάς, 65 x 50 εκ., 1972

E3.Y2-5

«Archi». Γκουάς, 65 x 48,5 εκ., 1971-72

E3.Y2-6

«Κείμενο». Σχέδιο, 46 x 32 εκ., 1973

E3.Y2-7

«Τρία κατάστιχα». Γκουάς, 40 x 30 εκ., 1973

E3.Y2-8

«Βουστροφηδόν -κυκλική ανάγνωση». Μελάνι σε χαρτί, 40 x 30 εκ., 1973

E3.Y2-9

«Συνδυασμοί σχημάτων από 2 στένσιλ». Ακρυλικό, 92 x 65 εκ., 1972

E3.Y2-10

«Χημεία». Ακρυλικό, 100 x 100 εκ., 1976

Υ3 ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ / ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ (1-14)

E3.Y3-1

«Υποβρύχιο βάρος». Γκουάς, 65 x 50 εκ., 1971 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-2

«Κώνος/Κώδικας». Γκουάς σε χαρτί, 65 x 50 εκ., 1971 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-3

«Προσοχή». Γκουάς σε χαρτί, 40 x 30 εκ., 1973 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-4

«Κατεύθυνση χρώμα λιλά». Ακρυλικό, 87 x 100 εκ., 1982 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-5

«Προβλήματα όρασης». Γκουάς σε χαρτί, 59 x 42 εκ., 1972 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-6

«Διαμόρφωση του κώδικα». Γκουάς, 65 x 49 εκ., 1972-73 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-7

«Σχολή Οδηγών». Γκουάς σε χαρτί, 76,5 x 56,5 εκ., 1988 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-8

«Παρακωλυτικά βέλη». Ακρυλικό, Διάμετρος 50 εκ., 1976 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-9

«Απαγόρευση 1». Ακρυλικό, 50 x 50 εκ., 1975 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y3-10

«Ανάγνωση κώδικα». Ακρυλικό, 200 x 100 εκ., 1978

E3.Y3-11

«Βέλη». Σχέδιο, 63 x 43 εκ., 1973

E3.Y3-12

«Σημάδια και σύμβολα». Σχέδιο, 76 x 57 εκ., 1973

E3.Y3-13

«Χημική κατεύθυνση». Ακρυλικό, 116 x 81 εκ., 1976

E3.Y3-14

«Ατυχήματα». Ακρυλικό, 116 x 73 εκ., 1976

Υ4 ΔΡΟΜΟΙ ΕΠΕΙΓΟΝΤΕΣ (1-10)

E3.Y4-1, 2

«Μακέτες διακόσμησης οχήματος ΟΑΣΘ (Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης) για ΑμΕΑ». Κολάζ, 65 x 50 εκ. / 26 x 74 εκ., (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y4-3-10

«Τρισδιάστατες αναπαραστάσεις οχήματος του ΟΑΣΘ (Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης) για ΑμΕΑ», 2005

Υ5 ΣΗΜΑΔΙΑ ΕΞΟΔΟΥ - ΑΔΙΕΞΟΔΟΥ (1-9)

E3.Y5-1

«STOP». Μικτή τεχνική, 43 x 59 x 12 εκ., 1984 (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y5-2

«Κώδικας». Μικτή τεχνική, 16,5 x 15 x 15 εκ. (δωρεά Α. Νανιόπουλου)

E3.Y5-3

«Ιστορία της τέχνης». Μικτή τεχνική, 41 x 31 x 31 εκ., 1976

E3.Y5-4

«Παρέκκλιση». Μικτή τεχνική, 72 x 57 x 57 εκ., 1987

E3.Y5-5

«Ιστορία της τέχνης». Μικτή τεχνική, 30 x 20 x 20 εκ., 2001

E3.Y5-6

«Πώς ?». Μικτή τεχνική, 30 x 20 x 20 εκ., 1990

E3.Y5-7

«PEOS» (φαλλός). Μικτή τεχνική, 30 x 20 x 20 εκ., 1998

E3.Y5-8

«ΤωΡΑ» («εις τον ΡΑ», Αιγύπτιο βασιλέα και θεό Ήλιο). Μικτή τεχνική, 30 x 20 x 20 εκ., 1999

E3.Y5-9

«Βουστροφηδόν». Μικτή τεχνική, 25 x 20 εκ., 1999

Y6 ΜΑΓΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΗΣ (1-13)

E3.Y6-1

«Φύση». Ακρυλικό, 195 x 130 εκ., 1983, (αντίγραφο)

E3.Y6-2

«Φυλαχτό». Γκουάς, 65,5 x 50,5 εκ., 1989

E3.Y6-3

«Χημεία». Γκουάς, 30 x 18 εκ., 2000

E3.Y6-4

«Αλχημεία Β». Γκουάς, 13 x 36 εκ., 1999

E3.Y6-5

«Επτά πινακίδες». Μικτή τεχνική, 111 x 40 x 4,5 εκ., 1982

E3.Y6-6

«Πέντε πινακίδες». Μικτή τεχνική, 85,5 x 38,5 x 3 εκ., 1982

E3.Y6-7

«Ανάγλυφο 734». Ακρυλικό, 46 x 38 εκ., 1987

E3.Y6-8

«Μαγικά όστρακα». Κεραμικό, 22 x 22 x 4,5 εκ., 1988

E3.Y6-9

«Πιάτο». Κεραμικό, διάμετρος 42 εκ., 1988

E3.Y6-10

«Γραφή». Κεραμικό, 22 x 22 x 4,5 εκ., 1988

E3.Y6-11

«Φύσις κρύπτεσθαι φιλεί» (Ηράκλειτος: «Το φανέρωμα αυτού που είναι ερμητικά κρυφό»). Μικτή τεχνική, 36 x 160 εκ., 2010

E3.Y6-12

«Πινακίδα 2 - γραφές». Γκουάς σε ξύλο, 13 x 94 εκ., 2005

E3.Y6-13

«Πινακίδα 2 - γλώσσες». Γκουάς σε ξύλο, 102,5 x 13,5 εκ., 2004

Υ7 ΤΑΞΙΜΙΑ, ΠΑΡΑΚΑΜΨΕΙΣ, ΔΙΑΦΥΓΕΣ (1-5)

E3.Y7-1

«Chet Baker» (Αμερικανός μουσικός της τζαζ/γεν. 1954). Γκούας, 77 x 57 εκ., 1989

E3.Y7-2

«Διαγώνιος Β». Γκούας, 77 x 57 εκ., 1989

E3.Y7-3

«511». Σχέδιο, 65 x 50 εκ., 1989

E3.Y7-4

«C.D.». Γκούας, 50 x 32 εκ., 1987

E3.Y7-5

«C.D.». Γκούας, 50 x 32 εκ. 1987

Υ8 ΑΕΝΑΗΡΟΗ (1-10)

(ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ)

E3.Y8-1/9

«Σημειωτική διαδρομή» (Σταθμός καθαρισμού υγρών λυμάτων). Χαμηλό ανάγλυφο, 670 τ.μ., Crosne, Γαλλία, 1985.

E3.Y8-10

«Τοιχογραφία σε παιδικό σταθμό της Γαλλίας». Bourg-en-Bresse, Γαλλία, 1986

Υ9 Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΕΡΑ (ΣΚΗΝΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ) (1-9)

E3.Y9-1-9

«Η μεγάλη ημέρα» (Σκηνογραφία παράστασης χορού/ Συμπαραγωγή C.F.D.T. και Antenne 2), Γαλλία. 1982

1.6.4.5 Ενότητα Ε4

ΕΝΑΣ ΑΔΥΝΑΜΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Υ1 ΜΝΗΜΕΣ (1-2)

Ε4.Υ1-1

«Ενθύμημα παιδικής ηλικίας». Μικτή τεχνική, 31 x 26 x 2 εκ, 1998

Ε4.Υ1-2

«Μαγεία». Μικτή τεχνική, 46 x 40,5 x 2 εκ., 1998

Υ2 ΑΔΙΕΞΟΔΑ (1-3)

Ε4.Υ2-1

«Παράθυρο». Γκουάς σε χαρτί, 57 x 38 εκ., 1992

Ε4.Υ2-2

«Παράθυρο». Γκουάς σε χαρτί, 57 x 38 εκ., 1993

Ε4.Υ2-3

«Παράθυρο». Γκουάς σε χαρτί, 57 x 38 εκ., 1994

Υ3 ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΕΙΣ ΛΟΓΙΚΗΣ (1-4)

Ε4.Υ3-1

«Διεθνείς συμπαιγνίες». Μικτή τεχνική, 40 x 55 x 10 εκ., 1991

Ε4.Υ3-2

«Λαβύρινθος». Μικτή τεχνική, 38 x 57 x 10 εκ., 2005

Ε4.Υ3-3

«Επέκταση της Γαλλίας». Ακρυλικό, 73 x 60 εκ., 1977

Ε4.Υ3-4

«Γαλλία». Γκουάς, 63,5 x 48 εκ., 1988

Υ4 ΑΤΑΚΤΩΣ ΕΝ ΤΑΞΕΙ (1-7)

Ε4.Υ4-1

«Λογική». Γκουάς σε ξύλο, 97,5 x 24,5 εκ., 2008

Ε4.Υ4-2

«Στροφή». Ακρυλικό, 46 x 27 εκ., 2004

E4.Y4-3

«Πορείες». Ακρυλικό, 200 x 50 εκ., 2001

E4.Y4-4

«IXF». Ακρυλικό, 35 x 27 εκ., 1991

E4.Y4-5

«Γράμμα αποχαιρετισμού». Μικτή τεχνική, 160 x 45 εκ., 2005

E4.Y4-6

«Αποχαιρετισμός». Μικτή τεχνική, 160 x 45 εκ., 2005

E4.Y4-7

«Σύναψη». Ακρυλικό, 200 x 65 εκ., 1977

Y5 ΘΑΝΑΤΟΣ (1-4)

E4.Y5-1

«Χρόνος μαγικός». Γκουάς, 60 x 43 εκ., 2008

E4.Y5-2

«Απαγορεύεται το κάπνισμα». Γκουάς, 63 x 48 εκ., 2009

E4.Y5-3

«Champs Elysées» (Η παρισινή οδός των Ηλυσίων Πεδίων και ο μυθολογικός παράδεισος στον Άδη). Γκουάς, 67 x 52,5 εκ., 2009

E4.Y5-4

«Quo vadis?» («Που πηγαίνεις;» ερωτά ο Αγ. Πέτρος τον αναστάνα Ιησού: «Στην Ρώμη για να σταυρωθώ πάλι. Εκεί που πάω τώρα δεν μπορείς να με ακολουθήσεις, αλλά θα με ακολουθήσεις»). Γκουάς, 67 x 52,5 εκ., 2009

Y6 ΑΔΙΕΞΟΔΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (1-4)

E4.Y6-1

«Βέλη στο συνεχές του χωροχρόνου». Ακρυλικό, 100 x 100 εκ., 2011

E4.Y6-2

«Καμπύλες στον χωρο-χρόνο». Ακρυλικό, 100 x 100 εκ., 2011

E4.Y6-3

«Fractal 21» (Χαοτικό σύστημα της φύσης καμπύλης ή γεωμετρικής δομής). Ακρυλικό, 50 x 50 εκ., 2010

E4.Y6-4

«Fractal 14» » (Χαοτικό σύστημα της φύσης καμπύλης ή γεωμετρικής δομής). Ακρυλικό, 50 x 50 εκ., 2009

Y7 ΣΑΝ ΨΕΜΜΑΤΑ (1-2)

E4.Y7-1

«Σημεία και Τέρατα: Γυμνές Αλήθειες». Γκουάς, 41 x 58 εκ., 2011

E4.Y7-2

«Σημεία και Τέρατα: Γυμνή αλήθεια». Γκουάς, 41 x 58 εκ., 2011

Y8 ΑΔΥΝΑΤΗ ΕΝΩΣΗ (1-4)

E4.Y8-1

«Αναποτελεσματική Ευρώπη». Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

E4.Y8-2

«Αναποτελεσματική Ευρώπη». Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

E4.Y8-3

«Αναποτελεσματική Ευρώπη». Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

E4.Y8-4

«Αναποτελεσματική Ευρώπη». Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

Y9 ΕΛΛΑΣ 'ΒΟΛΕΜΑ' (1-3)

E4.Y9-1

«Η Ελλάδα των συγκρούσεων» (*La Grèce des Con-Flits*). Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

E4.Y9-2

«Δημοκρατική τρομοκρατία» (*Terrorisme Democratique*). Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

E4.Y9-3

«Ελληνικό δεξιό ή αριστερό κράτος 'βόλεμα'» (*Etat 'volema'*). Μικτή τεχνική, 21 x 29,7 εκ., 2013

Υ10 Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΩΝ ? (1-4)

E4.Υ10-1

«28 Euros». Μικτή τεχνική, 200 x 50 εκ., 2014

E4.Υ10-2

«Η Ιστορία του €». Μικτή τεχνική, 100 x 50 εκ., 2015

E4.Υ10-3

«Ένας κόσμος...». Ακρυλικό, 100 x 65 εκ., 2015

E4.Υ10-4

«Ελλάδα 28-12-31 μ.Χ.». Μικτή τεχνική, 100 x 100 εκ., 2014

E4.Υ11-1

«Ο Ξενάκης ως αιγύπτιος γραφέας». Φωτογραφία G. Meyer. 1991

E4.Υ11-2

«Ο κώδικας 'Xenakis'». Κείμενο του ιάπωνα ποιητή Μακότο Οάκα, 1985

1.7 Οπτικοακουστικό υλικό (Σενάριο ανάπτυξης)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Ε0

BINTEO 0

ΤΟ ΣΥΜΠΑΝ ΤΟΥ ΞΕΝΑΚΗ

(φωτογραφίες από όλη τη ζωή του Ξενάκη, από την πατρίδα γη, τους γονείς του, τους φίλους του, τους συνοδοιπόρους του, τα ταξίδια του, τους συνομιλητές του, τους κριτικούς και τους καλλιτέχνες με τους οποίους συνομίλησε)

Στην προβολή επιχειρείται εισαγωγικά να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον για το επισκέπτη που τον εισάγει στους ανθρώπους με τους οποίους επικοινωνήσε στη ζωή του ο καλλιτέχνης. Αποτελεί όχι μόνο μια εισαγωγή στο ανθρώπινο σύμπαν του, αλλά μια αντίστιξη στο κεντρικό νόημα της δουλειάς του και της έκθεσης όλης. Δηλαδή αυτός που συναναστρέφεται τον άνθρωπο, που ξεκινά να αλλάξει τον κόσμο και τους ανθρώπους έχει την δυστυχία να ζήσει σε μια δυστοπική κοινωνία, όπου οι άνθρωποι απομονωμένοι στην μεταξύ τους σχέση παραμερίζονται, ενώ οι μηχανές είναι αυτές που δημιουργούν την ψευδαίσθηση μιας κοινωνίας που επικοινωνεί χωρίς επικοινωνία ανθρώπινη.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε1

BINTEO 1:

(Abstract art, art Informel, Nouvelle Tendance, DADA, εικόνες από την μεταπολεμική κεντρική Ευρώπη.)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** έργα καλλιτεχνών που ανήκουν στις τάσεις και τα ρεύματα της τέχνης που επηρέασαν την δημιουργία του Κωνσταντίνου Ξενάκη. Αφηρημένη τέχνη, Informel, Νέα Τάση, DADA και εικόνες από την μεταπολεμική και ανήσυχη Ευρώπη μαζί με έργα του Ξενάκη θα δημιουργήσουν ένα βίντεο που ως σκοπό έχει, συμπληρωματικά της ενότητας στην οποία ανήκει, να δημιουργήσει στον επισκέπτη τη σύνδεση του έργου του Κωνσταντίνου Ξενάκη με τις καλλιτεχνικές αυτές επιρροές, ώστε συγκροτηθεί ένα πρώτο πλαίσιο αναφοράς που θα βοηθήσει στην κατανόηση της πορείας του καλλιτέχνη.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από φωτογραφίες έργων καλλιτεχνών όπως οι Brooks, Nicholson, Hepworth, Miro, Mondrian, Torroja, Dubuffet, Fautrier, Appel, Tapes, Picabia, Schwitters, Calder, Le Parc, Tinguely, που ανήκουν στις τάσεις της αφηρημένης τέχνης, της τέχνης Informel, της Νέας Τάσης και των DADA. Ανάμεσα στις φωτογραφίες θα εμφανίζονται τα ονόματα των καλλιτεχνών και φωτογραφίες από την Ευρώπη, όπου δρουν οι καλλιτέχνες αυτοί. Παράλληλα με αυτήν την πληροφορία, θα εμφανίζονται

φωτογραφίες από έργα του Κωνσταντίνου Ξενάκη που συνδέονται εικαστικά με τις επιρροές αυτές.

BINTEO 2:

(GRAV, ΣΕΖΑΡ, ΤΙΝΓΚΕΛΙ- ΝΤΕ ΣΑΝ ΦΑΛ, ΠΟΠΕΡ, ΣΑΛΟΝ ΝΤΕ ΜΑΙ, ΝΤΕΝΙΖ ΡΕΝΕ, ΜΑΡΣΟ, ΛΕ ΠΑΡΚ κλπ.)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** φωτογραφίες από το καλλιτεχνικό στερέωμα της Ευρώπης την περίοδο αυτήν στην οποία αναφέρεται η σχετική ενότητα. Ο Κωνσταντίνος Ξενάκης διακρίνεται σε αρκετές από τις ομαδικές φωτογραφίες. Σκοπός του βίντεο είναι να τοποθετηθεί ο Κωνσταντίνος Ξενάκης στο πλαίσιο ενός εικαστικού περιβάλλοντος που αναζητούσε το νέο. Να δημιουργηθεί στον θεατή η εικόνα του καλλιτέχνη που δεν συμμετείχε μεν στις καλλιτεχνικές ομάδες της εποχής, αλλά συμβάδιζε, επηρεαζόταν και επηρέαζε αυτές, μέσω της φιλίας του και των γνωριμιών του.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από φωτογραφίες των καλλιτεχνών Λε Πάρκ, Μαρσό, Ντε σαν Φαλ, Τενγκελί, Σεζάρ, Πόπερ, Ρεστανί, Ντενίζ Ρενέ, Ομάδα GRAV, Σχοινά, Ιωακειμίδη, Τσόκλη, Φασιανού, Ακριθάκη και ομαδικές από την έκθεση Espace à réflexion του 1969 στη Σουηδία, από την έκθεση Στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης του 1967 στο Παρίσι, από την εκδήλωση του 1968 στη Βαστίγ Ρεπουμπλικ Παρίσι και από το Σαλόν ντε Μαι. Επίσης θα προβληθεί και ένα κομμάτι από την κατασκευή Paradise Fantastique, του 1967, σε λειτουργία, των Τιγκελί και Ντε σεν Φαλ. Παράλληλα και ανάμεσα στις

φωτογραφίες θα εμφανίζονται τα ονόματα των καλλιτεχνών που απεικονίζονται και όπου υπάρχει ο Κωνσταντίνος Ξενάκης θα τονίζεται είτε με προσωπική εστίαση είτε με προοδευτικό θόλωμα της υπόλοιπης φωτογραφίας.

BINTEO 3:

(Κομμάτια από τα VART 1 + VART 2, φωτογραφίες κινητικών έργων)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** φωτογραφίες από έργα κινητικής γλυπτικής του Κωνσταντίνου Ξενάκη μαζί με κομμάτια από έτοιμα βίντεο που απεικονίζουν την δουλειά του με τα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντα. Σκοπός του βίντεο είναι να εισάγει τον επισκέπτη στο περιβάλλον που θα ακολουθήσει στην δεύτερη ενότητα. Χρώμα, φως, κίνηση, αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και προβάλλουν νέες μορφές τέχνης.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από διάφορα κομμάτια από κινούμενη εικόνα που απεικονίζει τα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντα που έχει δημιουργήσει ο καλλιτέχνης. Ανάμεσα σε αυτά θα πέφτουν και στατικές φωτογραφίες από διάφορα άλλα αντικείμενα κινητικής γλυπτικής που έχει δημιουργήσει ο εικαστικός ή και του ίδιου καλλιτέχνη κατά τη διάρκεια της δημιουργίας, ώστε ο επισκέπτης να αντιληφθεί πλήρως το εύρος της δημιουργίας του και να εντάξει την δουλειά του στην εποχή.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε2

BINTEO 4:

(VART 1a + VART 1b ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΙΚΑ)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** κομμάτια από έτοιμα βίντεο που απεικονίζουν ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντα. Σκοπός είναι να παρουσιάσει στον επισκέπτη τον πειραματισμό του Κωνσταντίνου Ξενάκη με τα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντα. Αποδεικνύει πως η χρήση διαφορετικών υλικών και τεχνοτροπιών μπορεί να αποτελέσει ένα ολοκληρωμένο έργο με έκφραση και χαρακτήρα. Στόχος είναι να αισθανθεί ο επισκέπτης μέρος του περιβάλλοντος, να παρακινηθεί, να ανακαλύψει το διαφορετικό αυτό είδος τέχνης, να το κατακτήσει μαζί με το νόημα που δίνει σε αυτό ο καλλιτέχνης.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από συνεχόμενα κομμάτια από κινούμενη εικόνα που απεικονίζει τα ηλεκτροκινητικά περιβάλλοντα που έχει δημιουργήσει ο καλλιτέχνης με ήχο.

BINTEO 5:

(ΚΕΙΜΕΝΟ RESTANY και φωτογραφίες από αφίσες και υλικό (προσκλήσεις, κατάλογοι) ατομικών εκθέσεων καλλιτέχνη σε Βερολίνο, Ελλάδα, Ζάγκρεμπ, Μάλμε.)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλεται** ένα κείμενο του Ρεστανί που αναφέρεται στο έργο του Κωνσταντίνου Ξενάκη. Σκοπός είναι μέσα από τα λόγια του θεωρητικού, ο επισκέπτης να αντιληφθεί τον καλλιτέχνη ως καινοτόμο, δαμαστή της τέχνης και δημιουργό μιας ενιαίας εικαστικής γλώσσας. Σύμφωνα με τα λόγια του Κωνσταντίνου Ξενάκη, ο Ρεστανί είναι ο μόνος που στα λόγια του έκλεισε το νόημα της τέχνης του. Το κείμενο συνοδεύουν φωτογραφίες από ατομικές εκθέσεις του καλλιτέχνη στην Ευρώπη της εποχής, στην οποία αναφέρεται η ενότητα στην οποία ανήκει το βίντεο.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από το κείμενο του Ρεστανί που εμφανίζεται σαν να το πληκτρολογεί κάποιος στον τοίχο εκείνη την ώρα, παράλληλα με τη μετάφρασή του στην ελληνική γλώσσα. Αμέσως μετά ακολουθούν φωτογραφίες από πόστερ και προσκλήσεις για ατομικές εκθέσεις του καλλιτέχνη σε Γερμανία, Κροατία (τότε Γιουγκοσλαβία), Σουηδία, Πολωνία και Ελλάδα. Στόχος είναι ο επισκέπτης να έρθει αντιμέτωπος με την πληροφορία μιας δημιουργικής και ακτιβιστικής περιόδου ατομικών εκθέσεων που έλαβαν χώρα την κρίσιμη περίοδο από το 1970 έως το 1974 σε χώρες της Ευρώπης.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε3

ΒΙΝΤΕΟ 6:

ΑΔΙΕΞΟΔΑ

(Στένσιλ αρχιτέκτονα σε επανάληψη- επικάλυψη του προηγούμενου και ακολούθως έργα του καλλιτέχνη, κομμάτια από το VART1 και το VART7 που αφορούν σε γραφή ή σύμβολα που επαναλαμβάνονται, εικόνες που δημιουργούν την αίσθηση του υπαρξιακού αδιεξόδου)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** εικονίδια που θα δημιουργηθούν από στένσιλ αρχιτεκτόνων, όπως έπιπλα οικίας, είδη υγιεινής και σύγχρονα εικονίδια που κατακλύζουν την καθημερινότητά μας. Παράλληλα θα προβάλλονται καθημερινά συνήθη σύμβολα, όπως το πουλάκι του tweeter και το χέρι- like του facebook, μαζί με έργα του καλλιτέχνη που ανήκουν στην περίοδο στην οποία αναφέρεται η ενότητα στην οποία ανήκει το βίντεο. Ακόμα κομμάτια από κινούμενη εικόνα των έτοιμων βίντεο VART1 και VART7 που αφορούν σε γραφή ή επαναλαμβανόμενα σύμβολα που χρησιμοποιεί ο καλλιτέχνης και τέλος εικόνες από το διαδίκτυο που δηλώνουν έντονα το υπαρξιακό αδιέξοδο. Σκοπός είναι να συνδέσει ο επισκέπτης το αδιέξοδο του καλλιτέχνη στη σημερινή πραγματικότητα του χάους και της τεχνολογικής μοναξιάς. Στην σημερινή εποχή περισσότερο από ποτέ είναι επίκαιρη η θεματική του αδιεξόδου που πραγματεύεται ο Ξενάκης με τη δουλειά του.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από μια σειρά εικονιδίων της καθημερινότητας που περνάνε το ένα δίπλα στο άλλο, σταματώντας στην άκρη της οθόνης, πέφτοντας το ένα πάνω στο άλλο και δημιουργώντας ένα κουβάρι από σύμβολα. Αμέσως μετά θα εμφανίζεται η εικόνα του υπαρξιακού αδιεξόδου και στη συνέχεια θα εμφανίζονται έργα του καλλιτέχνη που απεικονίζουν το αδιέξοδο στην εικαστική του οπτική και που έχουν στην ουσία δημιουργηθεί από την χρήση συμβόλων σε επανάληψη. Παράλληλα θα εμφανίζονται και κομμάτια από τα έτοιμα βίντεο VART1 και VART7.

ΒΙΝΤΕΟ 7:

ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

(Σήματα κυκλοφορίας, παρουσιάζονται σε καθρεπτισμό ή αντίθεση π.χ. Επιτρέπεται vs απαγορεύεται, προτεραιότητα vs παραχώρηση κλπ.)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** σήματα οδικής κυκλοφορίας, εικόνες ανθρώπων σε αναζήτηση κατεύθυνσης και έργα του Ξενάκη που ανήκουν στην περίοδο στην οποία αναφέρεται η ενότητα στην οποία ανήκει το βίντεο. Η έκθεση των σημάτων θα γίνει σε υπερθετικό βαθμό με σκοπό να αναδεικνύεται η σύγχυση που προκαλείται από την πολυσημία και ταχύτητα επικοινωνίας που επιτρέπουν τα νέα μέσα. Είναι αυτός ο τύπος επικοινωνίας που κατακλύζει την καθημερινότητα του ανθρώπου και που τελικά οδηγεί σε αδιέξοδο και σύγχυση και απουσία ουσιαστικής και ανθρώπινης επικοινωνίας, στοιχεία που ο καλλιτέχνης επιθυμεί να επικοινωνήσει με την τέχνη του.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από 45 φωτογραφίες που απεικονίζουν πινακίδες αναγγελίας κινδύνου, ρυθμιστικές πινακίδες κυκλοφορίας, πληροφοριακές πινακίδες κυκλοφορίας και πρόσθετες επεξηγηματικές πινακίδες κυκλοφορίας. Τα σήματα οδικής κυκλοφορίας παρουσιάζονται τεχνοτροπικά σε καθρεπτισμό και αντιπαράθεση: Παράδειγμα η υποχρεωτική αριστερή και συγχρόνως δεξιά πορεία του έργου-σήματος, αντιπαράθεση που συγγεί το επιτρέπεται με το απαγορεύεται. Όταν το ένα σήμα βγαίνει μέσα από το άλλο, οδηγεί στην εικόνα των ανθρώπων σε αναζήτηση κατεύθυνσης και τελικά στην ερμηνεία των έργων ίδιου θεωρητικού περιεχομένου του καλλιτέχνη με τον τίτλο και την χρονολογία δημιουργίας.

BINTEO 8:

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ

(Κομμάτια από το VART7)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** σύμβολα που παραπέμπουν στον αιγυπτιακό πολιτισμό, όπως σφίγγες, πυραμίδες, αιγυπτιακά μάτια κλπ, κομμάτια από κινούμενη εικόνα του έτοιμου βίντεο VART7 που αφορούν σε γραφή ή σύμβολα αιγυπτιακά, μαζί με έργα του καλλιτέχνη που ανήκουν στην περίοδο στην οποία αναφέρεται η ενότητα στην οποία ανήκει το βίντεο. Σκοπός είναι ο επισκέπτης να αντιληφθεί έναν Πύργο της Βαβέλ που αποδίδει αιγυπτιακά σύμβολα. Μια σύγχυση εικόνων που οδηγεί στην υπερπληροφόρηση και την ασυνεννοησία.

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από μια σειρά εικονιδίων αιγυπτιακού περιεχομένου που περνάνε το ένα δίπλα στο άλλο. Αμέσως μετά θα εμφανίζονται κομμάτια από το έτοιμο βίντεο VART7 και στη συνέχεια θα εμφανίζονται έργα του καλλιτέχνη που με τα σύμβολά τους να παραπέμπουν στην ιερογλυφική αιγυπτιακή γραφή. Έτσι προοικονομείται η εικαστική δήλωση του καλλιτέχνη περί της δυσκολίας αλληλο - κατανόησης και επαφής στην σύγχρονη εποχή.

BINTEO 9:

Η ΜΕΓΑΛΗ ΜΕΡΑ

(9 φωτογραφίες σε συρραφή σχηματίζουν προβολή βίντεο)

BINTEO 10:

ΜΝΗΜΕΙΑΚΑ

(10 φωτογραφίες σε σειρά σχηματίζουν προβολή βίντεο)

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε4

ΒΙΝΤΕΟ 11:

ΘΑΝΑΤΟΣ

(Goya, Fuseli, Bocklin, θέματα θανάτου σε αντιπαράβολή με έργα και την έννοια του θανάτου που δίνει ο καλλιτέχνης)

Στο βίντεο αυτό θα **προβάλλονται** έργα που περιέχουν την έννοια του θανάτου γνωστών καλλιτεχνών όπως οι Goya, Fuseli και Bocklin καθώς και έργα του Κωνσταντίνου Ξενάκη που ανήκουν στην περίοδο στην οποία αναφέρεται η ενότητα στην οποία ανήκει το βίντεο. Σκοπός είναι ο επισκέπτης να αντιληφθεί τους διαφορετικούς τρόπους απόδοσης της έννοιας του θανάτου σε κάθε καλλιτέχνη. Μια οπτική που μπορεί να είναι είτε κυριολεκτική, όπως στην περίπτωση του Ξενάκη, όσο μεταφορική που προμηνύει αναγέννηση στη δημιουργία

Η **σύνθεση του βίντεο** αποτελείται από φωτογραφίες έργων των καλλιτεχνών που αναφέρθηκαν. Ανάμεσα στις φωτογραφίες θα εμφανίζονται τα ονόματα των καλλιτεχνών, οι τίτλοι των έργων και χρονολογίες. Παράλληλα με αυτήν την πληροφορία, θα εμφανίζονται φωτογραφίες από έργα του Κωνσταντίνου Ξενάκη που συνδέονται εικαστικά με το θέμα του θανάτου της συγκεκριμένης περιόδου

ΒΙΝΤΕΟ 12:

ΙΑΠΩΝΑΣ

(φωτογραφία του καλλιτέχνη με τον Ιάπωνα, η μετάφραση του κειμένου με ιαπωνικά γράμματα να βγαίνουν από μέσα σαν αποσπάσματα, ο καλλιτέχνης εμφανίζεται να διαβάζει την μετάφραση του κειμένου σε γαλλικά και ελληνικά- απόσπασμα από το ΕΠ2-3)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΒΙΝΤΕΟ 13: (στο κυκλικό διάχωρο στο κέντρο του χώρου)

Η ΖΩΗ ΜΟΥ... Η ΣΚΕΨΗ ΜΟΥ... Η ΔΟΥΛΕΙΑ ΜΟΥ

Φωτογραφίες από τη ζωή του στην Αίγυπτο και στην Ευρώπη, ο καλλιτέχνης διηγείται την ιστορία του και μιλάει για το εικαστικό του φόντο. Επιλογές από τα βίντεο των δύο προσωπικών συνεντεύξεών του και την εκπομπή μονόγραμμα. Παράλληλα εμφανίζεται το έτοιμο βίντεο VART3. Ο ήχος και η εικόνα του έτοιμου βίντεο πάνω στη μουσική του Ντεμπυσί μπαίνουν και βγαίνουν από τη σύνθεση του νέου βίντεο στα σημεία που υπάρχει παύση ή παράθεση έργων του καλλιτέχνη.

1.8 Ψηφιακός κατάλογος δελτίων έργων (cd)

